

Porubské noviny

Číslo: **89**

DECEMBER 4/2016

Ročník: **XXII.**

V tomto čísle nájdete:

Znamenie lásky
Zvony znova zvonja
Obecné spravodajstvo
Z rokovania OcZ
Vianoce v spomienkach
Rozhovor so starostom
500 rokov reformácie
Môj starý oco maliar
Ivan Jurečka – herec
Okienko MŠ
Školské zrkadielko
Básne K. Devečkovej
Singapur - cestopis
Krížovka, nekrológy
Talenty spod Poludnice
Úspešné gymnastky

Foto: Ivan Jačala

Priťažký sneh

Milan Rúfus

*Priťažký sneh.
Je múdre, že je ťažký.
Len taký chráni zrno v hlbine.
Toto je zákon.
Stvoriteľove vážky,
vážiace presne.*

*Sneh sa pominie.
Smädná jar potom zaďakuje zime
za ten jej múdro ťažký sneh.
A sneh je voda.
A voda stále plynie.
A každá voda potrebuje breh*

Znamenie lásky

Šťastie. Radosť. Kto by po tom netúžil? Človek skúma, čo prinesie šťastie. Je „človekom hľadajúcim.“ Ale nehľadáme hlbšie. Je predsa tolko spôsobov ako byť šťastný: moc, kariéra, rôzne závislosti...

Vianoce nás požívajú, aby sme skúmali znamenia, ktorými nás Boh vedie k svojmu Synovi – k znameniu lásky. Mudrci pozorovali oblohu a s túžbou čakali, kedy sa hviezda objaví. Keď ju zbadali, zaradovali sa veľkou radosťou. Urobili veľké rozhodnutie. Vydali sa na cestu a nechali sa viesť. Trasu nepoznali, ale mali istý cieľ. Nájsť Kráľa kráľov. Aj my skúmame znamenia a hľadáme odpovede na otázky o pravej hviezde. V blížnych, v nás samých. Ak Boh vstúpi do nášho života ako živý a blízky, budeme Mu i my pomýšľať vytvoriť v srdci betlehem. Príbytok, ktorý je možno chudobný, no plný našich slabostí. Ale chceme doň Boha skutočne pozvať? Veď čo Mu môžeme dať? Jedine seba. Keď máme radosť, usmievame sa. Ak sa usmievame, dávame ľuďom kus seba. A tak je v nás to betlehemske Dieťa.

Vladimír Pavlík, evanjelický farár

Zvony

Porubské zvony v lete onemeli. Hnací mechanizmus doslúžil. Márna bola snaha i úsilie domácich majstrov poopravovať opotrebované zariadenie. Technický stav si vyžiadal generálnu obnovu a modernizáciu. Vedenie obce objednávkou oslovilo autorizovanú firmu. Ponuka za opravenie predstavovala nemalú čiastku. Preto Obec Závažná Poruba spolu s Evanjelickým cirkevným zborom vyhlásili dobrovoľnú finančnú zbierku. Vďaka štedrosti a pochopeniu našich občanov sa zozbieralo 5.460 eur. Veľké poďakovanie je na mieste a patrí všetkým, čo prispeli. Jedno je isté. Čo čas vzal, to láska ľudí nahradila. Faktúra za vykonané práce a materiál však predstavovala čiastku 6. 240 eur. Rozdiel uhradila obec. A tak zvony znova zvonja. Živých zvolávajú, mŕtvych oplakávajú. Je to opäť tak, ako stojí v básni nášho rodáka:

*„Veď zvony idú s nami stále,
od kolísky až do hrobu.
Zvonja nám ráno i poludienok,
ale i podvečernú starobu.“*

Dušan Migaľa, šéfredaktor

Šťastie je dar

Vianoce sú jedným z variantov starobylej rozprávky o ľudskosti, dávneho človekovho sna o šťastnom spočinutí v nej. A v tom je vlastne ich základný význam. Bez neho strácajú Vianoce zmysel a stávajú sa iba silou zvyku, dokonca starostou, čo s načatým večerom. Tadiaľto niekde vedie cestička k naplneniu starodávnej koledy: šťastného vám večera.

Ak veci patria tomu, komu vedia pri-niesť najviac šťastia, tomu, kto sa im vie najplnšie odovzdať, potom Vianoce patria deťom. Preto je takmer nemožné ne-myslieť práve v týchto dňoch na deti, na ich čarovný živý spánok, z ktorého sa raz zobudia do dňa. Tak ako sme sa zobudili my. A prestanúc byť vlastníkmí samozrej-mého, darovaného šťastia, začali sme po šťastí túžiť, aj navzájom ho priať jeden druhému.

Milan Rúfus, Život básne a básen života,
Bratislava 2002

*Radostné a požehnané Vianoce,
úspešný nový rok 2017, dobré zdravie,
pokoj a porozumenie
Vám z úprimnosti srdca praje
Pavel Beťko, starosta*

Novináři o novinách

Hotel Atrium
Nový Smokovec

Tvorcovia miestnych novín zo Slovenska, vpravo
šéfredaktor Porubských novín Dušan Migaľa

Elegantný hotel Atrium v Novom Smokovci sa stal v posledných októbrových dňoch roku 2016 miestom celoslovenského pracovného stretnutia tvorcov miestnych novín. Účastníci sa najskôr venovali praktickej legislatíve pre novinárov. V druhej časti lektori pootvorili dvere do redakčnej kuchyne Ružomerského hlasu. Šéfredaktor tohto dvojtyždenníka Mgr. Michal Domenik prednášal o tom, ako sa robia úspešné noviny a čo všetko súvisí s ich tvorbou. Redaktor Ing. Ján Sokolský zas predstavil marketing, propagáciu a reklamu týchto novín. Vzdelačieho podujatia sa zúčastnil aj šéfredaktor Porubských novín Dušan Migaľa. Potvrdil, že získané poznatky inšpirujúco pôsobia aj na kvalitu štvrťročníka Závažnej Poruby.

foto: Ing. Ján Sokolský

Za zemiaky diplom

Liptovská poľnohospodárska a potravinárska komora ocenila najlepších chovateľov a pestovateľov za rok 2016. V okrese Liptovský Mikuláš sa najlepším pestovateľom zemiakov stalo PD Liptovský Mikuláš - 42 t/ha. Výsledky svojej produkcie vystavovali v Skanzene Pribylina. Diplom prevzal Ing. Dušan Priečhodský, podpredsa PD. Gratulujeme!

AN – 24 NEDOLETEL

kpt. Ing. Michal Agnet

Zostavovateľom tejto spomienkovej knihy je vojenský novinár Pavol Vitko. Kniha vyšla v desiatom roku po leteckej tragédii, ktorá sa stala neďaleko maďarskej obce Hejce 19. januára 2006. Je venovaná pamiatke 42 vojakov, ktorí zahynuli pri tomto nešťastí počas návratu z operácie KFOR v Kosove. Je zároveň vyjadrením ľudskej spolupatričnosti všetkým pozostalým a touto tragédiou dotknutým ľuďom. Slávnostné predstavenie publikácie sa uskutočnilo vo štvrtok 3. novembra 2016 vo vojenskej Katedrále sv. Šebastiána v Bratislave. Prítomná bola aj najbližšia rodina kpt. Ing. Michala Agneta. Rodák zo Závažnej Poruby o život prišiel vo veku 31 rokov. Knihu si možno objednať na mailovej adrese: vojenskanadacia@gmail.com. Zašlú dobierkou.

Markíza v Závažnej Porube

S cieľom spracovať tému o porubskej škole so zvonickou, zbierke na rekonštrukciu zvonov a zvonárkach navštívil vo štvrtok 10. novembra 2016 redaktor televízie Markíza Mário Kermiet Závažnú Porubu. Televízny štáb sprevádzal zástupca starostu Dušan Migaľa. Najskôr zaznamenali pohľady na obec pod Poludnicou. Spoločne navštívili najstaršiu zvonárku na Slovensku Annu Šetkovú a jej dcéru Elenú. Potom vystúpili do veže. Kamerou zaregistrovali výsledok generálnej opravy hnacieho mechanizmu zvonov. Stretli sa aj so žiakmi a učiteľmi Základnej školy Milana Rúfusa.

Reportáž bola odvysielaná v nedeľných Televíznych novinách 11. 12. 2016. Je prístupná na webovej stránke Závažnej Poruby: Jediná škola na Slovensku, ktorej súčasťou je zvonica.

Skansen Pribylina

Na slávnosti Poďakovania za úrody zeme v Skanzene Pribylina Poludnica uviedla v nedeľu 2. októbra 2016 Dožinky a Porubskú zábavu.

foto: Ján Polóni

Čo rok priniesol

Predvianočný čas je aj časom stretávania ľudí dobrej vôle. A tak sa stretli členovia Poludnice a ich rodinní príslušníci pri vianočnej kapustnici. Medzi prítomných prišiel aj starosta Pavel Beťko a riaditeľka Liptovského osvetového strediska Miroslava Palanová. Hodnotiacu správu predniesol Dušan Migaľa. Uviedol: „Pre Poludnicu to bol rok významný a úrodný. Oživila skoro zabudnuté piesne, uchovala pôvodné tance a zadržala tradičné porubské zvyky: Homrlaja, Sadenie májov a Dožinky. Na verejnosti reprezentovala Závažnú Porubu 17 krát a 11 razy čepčili mladuchu. Na Dni folklóru pod Poludnicou v choreografii Eleny Chovanovej v premiére uviedli Porubskú zábavu. Teraz sa venujeme Privítanke murárov...“ Starosta Pavel Beťko poďakoval za reprezentáciu Závažnej Poruby a riaditeľka LOS Miroslava Palanová ocenila úspechy Poludnice. Na stretnutí poďakovali všetkým, čo duchovne, materiálne i finančne podporujú aktivity tejto folklórnej skupiny.

foto: Richard Macko

November 2016

Správy zo samosprávy

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Október 2016

Obecné zastupiteľstvo prerokovalo správu komisie pre kultúru, vzdelávanie a šport, ktorú predniesol predseda komisie Dr. Dušan Migala. Správa hodnotila aktivity komisie v oblasti koordinačnej, organizačnej, edičnej a dokumentačnej. Členovia sa osobne podieľali alebo priamo garantovali viaceré obecné akcie. Pred piatimi rokmi sme spustili webovú stránku obce, ktorá plní dôležitú úlohu v systéme prenosu informácie smerom od vedenia obce k občanovi. Stránka je sledovaná, navštevovaná. Členovia komisie pôsobia aj pri vydávaní Porubských novín.

Starosta obce vyslovil poďakovanie za bohatú a hodnotnú činnosť. Poslanec Vladimír Mlynček taktiež poďakoval členom komisie za ich činnosť hlavne na webovej stránke obce a vydávaní Porubských novín, ktoré nás reprezentujú.

Predseda komisie pre životné prostredie a ochranu verejného poriadku Vladimír Mlynček predniesol správu o činnosti komisie. Správa monitorovala tieto oblasti: zeleň a jej údržba na území obce, odpadové hospodárstvo, protipovodňové opatrenia, podmienky držania a chovu psov v obci, verejný poriadok, medziľudské a susedské vzťahy, kamerový systém, parkovanie motorových vozidiel na chodníkoch a miestnych komunikáciách, verejné osvetlenie a informačná činnosť. Na ďalšie obdobie navrhol zmeny v jednotlivých oblastiach ako spracovanie generelu zelene v obci, úpravu poplatku za odpady pre občanov a firmy na 15,- € za občana a rok, pripraviť stretnutie s Povodím Váhu o údržbe vodných tokov, zavedenie kamerového systému v obci.

Starosta obce poďakoval za prednesenú správu a ocenil činnosť komisie. Ing. Iveta Jurečková informovala poslancov o dodatku č. 1 Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami obce Závažná Poruba. Vysvetlila spôsob vykonania základnej finančnej kontroly.

OcZ prerokovalo žiadosť DOXX a.s. Žilina o vydanie súhlasu na umiestnenie videohry v Pohostinstve Jána Kováča na rok 2017. Poslanci s umiestnením súhlasili.

OcZ vzalo na vedomie projekt s Gmiňnou Nový Targ na vybudovanie náučného chodníka. V prípade úspešnosti sa uvažuje o vybudovaní náučného chodníka okolo Poludnice.

OcZ prerokovalo správu sociálnej komisie, ktorú predniesla predsedníčka komisie Mgr. Andrea Hodžová. Komisia svoju činnosť zamerala na riešenie sociálnych problémov občanov obce. Vzhľadom k špecifickej činnosti komisia nezasadá pravidelne, ale rieši problémy podľa potreby. V rámci sociálnej posudkovej činnosti sociálna pracovníčka obce vykonala šesť sociálnych šetrení v rodinách žiadateľov a následne vypracovala posudky a rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu.

Ekonomka obce predložila návrh rozpočtu obce na rok 2017. Starosta obce informoval poslancov s návrhom investícií, ktoré plánujeme vykonať v roku 2017, napr. úpravu a oplatenie skládky kompostoviska, opravu mostov, vybudovanie nových miest pre umiestnenie kontajnerov, zakúpenie nového traktora. Dr. Migala odporučil: zaradiť do plánu investičných akcií vybudovanie osvetlenia cesty od Zivky k Opalisku, v areáli M. Staroňa, osadenie zrkadiel na problémových úsekoch ciest a konkrétne miesta v obci zabezpečiť kamerovým systémom. Vladimír Mlynček vyslovil požiadavku, aby vedúci a predsedovia jednotlivých organizácií vykonali odpočet činností, ktoré vykonali za predchádzajúce obdobie a dokumentovali ako využili rozpočtované finančné prostriedky. Magdaléna Ilanovská poukázala na skutočnosť, či vedúci zariadení vedia presne koľko finančných prostriedkov môžu čerpať na jednotlivých kapitolách. Starosta Pavel Beťko navrhol vyčleniť finančné prostriedky na oslavy 90. výročia DHZ v roku 2017. Poslanci zvolili Ing. Annu Kováčovú, Nová 310, Závažná Poruba do funkcie prísediaceho na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši aj pre ďalšie volebné obdobie 2017 – 2021.

December 2016

Obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočet obce pre rok 2017.

Schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2016, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Schválené dokumenty sú prístupné v plnom znení na www.zavaznaporuba.sk

Dušan Migala, zástupca starostu

Čo nám priniesol rok 2016

Rok s rokom sa zišiel a tak je tu čas v krátkosti podať informáciu o tom, čo sa nám v roku 2016 podarilo a čo nie.

Investičné akcie

- verejné osvetlenie v obci, ukončené vecne i administratívne
- kanalizácia do Opaliska ukončená, urobili sa terénne úpravy a vyasfaltovala sa ryha na parkovisku
- v závere roka sme vystavali nové sociálne zariadenia v KD z vlastných zdrojov
- vymenili sme značne poškodené vývesné skrinky v obci
- v kanceláriách obecného úradu, v obdradnej miestnosti a kanceláriách ZML vymieňali drevené okná za plastové
- začali sme spracovávať doplnok územného plánu na nový stavebný obvod v Potočku
- v spolupráci s ECAV zrekonštruovali zvony v miestnej zvonici
- spracovali Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na nasledujúce roky
- podieľali sa na oprave cesty do Ilanova
- vysúťažili lacnejšiu elektrickú energiu.

Kultúra, školstvo a šport

- na vysokej úrovni sa podarilo zorganizovať Deň folklóru v obci, Turnaj o pohár starostu obce, Memoriál Štefana Kubovčika, ktorý opäť zahŕňa do svojho programu „Beh okolo Poludnice“
- podporovali sme aktivity: JDS, základnej a materskej školy, Deň matiek, Cesta rozprávkovým lesom, lampiónový sprievod, vianočný večierok, Športový, Lyžiarsky klub a iné
- OZ Naveky závažná, Dni Milana Rúfusa
- vzorne nás reprezentovali: Folklórna skupina Poludnica a tanečná skupina Seniorka.

Čo sa nám nepodarilo

- kúpiť nový traktor, ktorý sme chceli získať cez eurofondy
- vymeniť eternitovú strechu na Základnej škole Milana Rúfusa
- vymeniť dopravné značenie v obci. Bude zrealizované hneď na jar, značky už máme zakúpené
- získať financie z európskych fondov na prestavbu a zateplenie materskej školy, keďže výzva nie je nastavená na podmienky našej obce.

Ďakujem všetkým poslancom, zamestnancom obce, ako aj organizáciám pôsobiacim na území obce i všetkým občanom, ktorí akoukoľvek pomocou a činnosťou prispeli k zdarnému chodu našej obce.

Ing. Pavel Beťko, starosta

Zasvietili lampióny a svetlonosy

Lampiónové sprievody v Závažnej Porube vlastnia dlhoročnú tradíciu. Konajú sa koncom októbra a predstavujú radostné jesenné stretnutie detí, rodičov a učiteľov. Sprievod v tomto roku zorganizovali rodičia detí z MŠ i ZŠ. Účastníci sa stretli vo štvrtok 27. okt. 2016 o 18.00 h. pred Zivkou. Trasa pochodu viedla Hlavnou ulicou s cieľom na futbalovom štadióne. Tu čakalo účastníkov malé občerstvenie. Cestu lemovali rôzne strašidlá a svetlonosy vyrobené z tekvice. Kto prišiel, neobanoval. Bola to príjemná večerná prechádzka na čerstvom vzduchu. Čo je však najdôležitejšie. Predstavovala komunikačný most medzi generáciami a pre deti neobyčajný zážitok.

Základ budúcej úrody

Energia pre pôdu a hlboká orba.

Priatelia sa stretli pri držkovici

Kráša priateľstva nespočíva v natiahnutej ruke, ani v milom úsmeve, ale v radosti zo stretnutia ľudí, ktorí si dokážu navzájom pomôcť. Nielen slovom, ale i činom. Kamaráta posilniť na duchu a keď treba, nezištne podať pomocnú ruku. Naši priatelia (na obrázku) sa pravidelne stretávajú už niekoľko rokov. Tentoraz sa miestom stretnutia stal Bufet u Fera. V príjemnej atmosfére sobotného večera si pochutnali na držkovici majstra kuchára Janka Polóniho. Túto špecialitu a domáce výrobky zaliali pohárom dobrého vína. V rozpomienkach na rok končiaci prežili chvíle radosti a múdrej ľudskosti.

• Úspešné stretnutie priateľov v predvianočnom čase pripravili bratia Mlynčkovci.

Svoje ovocie vystavil aj Ján Broska

Okresný výbor Slovenského zväzu záhradkárov usporiadal v októbri 2016 v priestoroch Centra voľného času v Liptovskom Mikuláši výstavu ovocia, zeleniny a kvetov. Závažnú Porubu výsledkami svojej práce a odbornosti reprezentoval ovocinár Ján Broska. Vystavoval jablká, hrušky a dula. Návštevníkov najviac zaujala dula intenzívnou vôňou, tvarom a veľkosťou. Najväčšia vážila 350 gramov. Fotografiu ponúkame k nahliadnutiu. Pod každým exponátom bol popis: odroda a pestovateľ.

Uctili si najstarších a poďakovali

Dožinková slávnosť v Závažnej Porube

Október vnímame ako Mesiac úcty k starším. Pri tejto príležitosti pozval starosta Pavel Beľko všetkých občanov, ktorí presiahli v tomto roku sedemdesiat rokov svojho života na milé stretnutie. Jubilanti sa podpísali do Pamätnej knihy, prevzali spomienkový darček a v kultúrnom dome sledovali program, ktorý oslovil úprimnosťou a srdečným podaním. Predstavila sa domáca Poludnica a jej sólisti. „Cudzie chválime, svoje nepoznáme, ani nevieme, čo v Závažnej Porube máme,“ povedal jeden z prítomných. Starosta zaželel najstarším občanom veľa zdravia, lásky a pohody nielen v tejto chvíli, ale aj v nasledujúcich rokoch. Bolo to milé, radostné a povzbudivé zhromaždenie, ktoré dodalo nových síl a potešenia z daru života. Darmo je. Kto si neváža starších, neváža si ani sám seba.

foto: Ing. Ján Jambrich

Zber kukurice na zrno

Kukurica na zrno je dôležitá plodina pre výrobu potravín a krmív pre hospodárske zvieratá. Pestovanie i zber sú mechanizačne zabezpečené. Koncom októbra kukurica na zrno pod Poludnicou dozrela a nastal čas zberu. Poľnohospodárske družstvo na priamy zber používa upravený obilný kombajn. Plody kukurice sa potom v mobilnom mlyne podrvia a ošetrí, odvezú a uskladnia do silážnych vakov. Kukuričné krmivo predstavuje dôležitú súčasť výživy hovädzieho dobytku a dojníc.

-dm-

Porubčania privítali Porubčanov v Prahe

Že svet je naozaj malý, ukázal prvý októbový víkend, keď sa v Prahe stretli deväti Porubčania. Prezreli si interaktívnu prehliadku časom priamo v historickej budove pivovaru Staroprameň. Videli kúsok z veľkého množstva pamiatok a potom si posedeli pri výbornom jedle českej kuchyne a ešte lepšom pive. Bolo to veľmi príjemné stretnutie.

V. Mlynček

Poludnica účinkovala v Trnovci a Žiari

• Poludnica v Žiari

V mesiaci októbri sa stretli najstarší občania nielen v Závažnej Porube, ale aj v liptovských obciach Trnovec a Žiar (22. okt. a 23. okt. 2016). Na pozvanie starostov porubská Poludnica prítomným ponúkla svoj program. Uviedla Dožinky a Porubskú zábavu. Vystúpenie na harmonike sprevádzal Tibor Plch. Ako spevák a inštrumentalista sa predstavil Ivan Broska. Najstarších vystúpenie oslovilo, potešilo a dodalo nových síl. Potleskom nešetřili. Ako spomienku i poďakovanie doručili fotografie, ktoré prikladáme.

text: -dm-, foto L. Trnovec - Eva Štofciková, Žiar - Petr Bradle

Na oblohu vyšiel supermesiac

Za posledných 68 rokov nebol Mesiac k Zemi nikdy bližšie ako v pondelok 14. novembra 2016. Obloha bola jasná a tak bolo možné sledovať očarujúce hviezdne divadlo. Naposledy to bolo v roku 1948. O supermesiaci hovoríme vtedy, keď sa Mesiac nachádza v dobe splny a zároveň je najbližšie k Zemi. Takto blízko k Zemi sa mesiac ocitne až o 18 rokov. Presnejšie 25. novembra v roku 2034.

text: -dm- Foto: JUDr. František Balážka

Poludnica v Liptovskom Mikuláši

V sobotu 1. októbra 2016 účinkovala na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši na akcii „Slovensko bez násilia páchaného na ženách.“

Porubskí muži opäťky hravo zvládli

Mesto Liptovský Mikuláš bolo po Prešove a Nitre tretím, kde si muži v sobotu 1. októbra 2016 na Námestí osloboditeľov vyskúšali Beh na opäťkoch.

Aby to muži nemali také jednoduché, počas behu v opäťkoch prekonávali rôzne prekážky – tašky plné nákupu, prebalenie bábätka, lakovanie si nechťov a ďalšie činnosti, ktoré ženy musia zvládať prakticky každý deň. Všetky tieto úlohy hravo zvládli členovia folklórnej skupiny Poludnica zo Závažnej Poruby. Na kvalitu plnenia úloh dohliadala Želmíra Staroňová. Na snímke: Želmíra Staroňová, Richard Macko a Ján Čurilla. Akciu organizovalo: WOMEN - INSTITUTE SLOVAKIA o. z.

text: -dm-, foto: Janka Čurillová

• Poludnica v Liptovskom Trnovci

Život poznačený násilím nie je rozprávka

V sobotu 1. októbra 2016 v Liptovskom Mikuláši v rámci jednej z nosných PR aktivít projektu Slovensko bez násilia páchaného na ženách Women's Institute Slovakia, ktoré spolupracuje s MYMAMY Prešov – prijímateľ projektu, Prešovskou rozvojovou agentúrou Pre-rag, obcou Medzany, Centrom Slniečko z Nítry a Centrom Norasenteret z nórskeho Kirkenesu zorganizoval Beh na opäťkoch. Kultúrno-spoločenské podujatie pre verejnosť začalo o 11-tej hodine dopoludnia. Moderoval ho Albín Medúz, člen činohry Spišského divadla. Na úvod vystúpila hudobná skupina The Colt zo Spišskej Novej Vsi, ktorej šéf, pán Jozef Valkoššák na úvod odsúdil násilie páchané na ženách, vyjadril podporu a poprial veľa síl zamestnankyniam, sociálnym poradkyňiam WISu. Popoludní vystúpil folklórny súbor Poludnica zo Závažnej Poruby. Vystúpenia hudobnej skupiny aj folklórneho súboru boli na vysokej profesionálnej úrovni, za čo im my, organizátorky celého podujatia srdečne ďakujeme.

Po skončení programu Poludnice nasledovali súťaže pre páry – zatĺkanie klinca ostrou hranou sekerky, kde sa účinkujúce dámy nedali zahanbiť – prehrali šarmantne a s úsmevom. Potom nasledovala súťaž pre pánov – beh na opäťkoch. Folkloristi z Poludnice ukázali divákovi, ako urastení chlapi dokážu elegantne a bravúrne zabehnúť určenú trať na vysokých opäťkoch, dokonca ešte aj počas toho behu odniesť svoju kolegyniu zo súboru do cieľa na rukách! Táto výzva nenechala ľahostajných ani iných chlapov v publiku a skúsili si to aj oni, hoci bez elegancie a šarmu folkloristov. Ďakujeme, chlapi!!! Ukázali ste všetkým, že skutočný chlap zostane chlapom aj v ženských topánkach. Takisto ďakujeme aj ostatným členom a členkám súboru za podporu a povzbudzovanie ich kolegov. Bez vás, milí Poludničiari, by sa ani ostatní na beh neodhodlali. Jediné, čoho nám je ľúto, že viac ľudí neprišlo podporiť našu aktivitu a zabaviť sa. Snáď nabudúce. Tešíme sa na ďalšie spoločné akcie.

Tento projekt je financovaný z grantu Nórskeho kráľovstva prostredníctvom Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, povinné je 10%-né spolufinancovanie, výška finančného príspevku je 406 405€.

Mgr. Ivana Bátoryová, sociálna pracovníčka
Women Institute Slovakia, o.z.

Zvony znovu zvonía

Zvon je kovový, obyčajne bronzový nástroj kužeľovitého tvaru, zavesený na jarme, alebo hlavici tak, že ho po rozhodnutí rozozvučia nárazy srdca na jeho veniec. Zvon je teda hudobný nástroj oznamujúci dôležité správy.

Opýtali sme sa za vás. Odpovedá starosta Ing. Pavel Beťko

Pán starosta, čitatelia sa pýtajú, prečo v lete prestali porubské zvony zvoníť. Čo bola príčinou?

Príčinou bola nefunkčná mechanika, ktorá poháňala chod zvonov a aj napriek veľkej snahe sa ju nepodarilo opraviť. Jednoducho zub času sa podpísal nielen pod mechaniku, ale aj automatiku a poškodené bolo aj samotné uchytenie zvonov.

Vieme, že porubskí majstri sa pokúšali zvony opraviť. Ktorí to boli?

Slávo Bróska, Ľubo Habarka a Jozef Šikula strávili veľa času pri oprave. Vysoko oceňujeme ich snahu i úsilie a vyjadrujeme slová poďakovania. Ukázalo sa, že zvony žiadajú generálnu opravu.

A tak ste oslovili Zvonársku dielňu Albína Iváka z Liptovských Sliačov. Ako to bolo?

Urobili sme prieskum trhu a zistili sme, že táto dielňa je jediná na Slovensku, ktorá má medzinárodný certifikát na opravu zvonov. Dôležitú úlohu zohrala aj blízkosť dodávateľa, čas nástupu na opravu a referencie, keďže táto dielňa má za sebou opravy vyše tisíc kostolov na Slovensku, v Čechách, v Poľsku, dokonca aj v Afrike.

Zvony zostali zvonmi, ale hnací mechanizmus doslúžil. Čo všetko bolo potrebné spraviť?

V prvom rade bolo treba zvony demontovať a zložiť ich z drevenej stolice, na ktorú sa namontovala nová oceľová konštrukcia tak, aby zvony mohli byť bezpečne uložené do nových úchytoch. Následne sa montoval automatický pohon zvonov, jemná elektronika a automatika.

Albín Ivák so synom

Prostriedky na nepredvídanú opravu neboli zahrnuté v rozpočte obce, ani cirkevného zboru. Ako ste riešili túto vec? A výsledok?

Obec v spolupráci s našim evanjelickým zborom vyhlásila verejnú zbierku. Vyzbieralo sa 5 460 eur a obec doplatila zo svojho rozpočtu 780 eur. Aj touto cestou ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek čiastkou prispeli na opravu.

Aj zvony majú svoj životopis. Čo história, aká je súčasnosť?

V roku 1911 sa vybudovala prístavba našej školy, ktorej súčasťou bola aj zvonica. Keďže kostol vtedy ešte nebol. Zvony do zvonice odliali v Pešti. Väčší vážil 350 kg a menší 260 kg. Väčší je bohato zdobený biblickými výjavmi. Keď prišla prvá svetová vojna, nebolo materiálu na guľky a tak aj proti vôli občanov menší zvon museli na tento účel odovzdať. Po vojne sa rozhodli naši predkovia urobiť zbierku a z vyzbieraných peňazí dali odliť v Brne nový zvon s nápisom „Čo válka vzala, to láska ľudu nahradila“. Tieto zvony slúžia svojmu účelu dodnes.

Vieme, že okrem opravy sa uskutočnila aj modernizácia spôsobu zvonenia. Ako sa ovládajú?

Zvony sú plne automatizované, ovládané sú elektronicky. Dajú sa ovládať aj diaľkovo – ovládačom. Hodiny sú veľmi presné, lebo čas je snímaný DCF signálom priamo z Frankfurtu nad Mohanom.

Každý majetok predstavuje určitú hodnotu. Akú hodnotu predstavujú naše zvony?

Podľa znaleckého odhadu majú zvony hodnotu 24 000 eur.

Niektu nás predíde do večnosti. Ako má postupovať rodina, keď sa rozhodnú zazvoniť zosnulému?

Rodina oznámi túto skutočnosť rodine Niňajovej – Šetkovej, Hlavná, č. d. 207. ktorá už mnoho rokov túto službu poskytuje našim občanom.

Ozývajú sa kritické hlasy, že doba zvonenia je krátka a hlas zvonov neznie tak, ako v minulosti. Ako je to so zvonením po tejto stránke?

Dĺžka doby zvonenia sa dá automaticky nastaviť. Hlas zvonov je taký istý ako predtým, len určitý čas je treba počkať na tzv. vyzvonenie sa zvonov, lebo sa pootočili, aby srdce neudieralo na to isté miesto, čím by mohlo dôjsť k poškodeniu venca zvonov.

Pán starosta, ďakujeme za rozhovor.

Dušan Migala

Úrodný víkend Poludnice

• Skanzen Pribylina

Domáca Poludnica išla cez víkend na plné obrátky. V sobotu 1. októbra 2016 účinkovala na Námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši na akcii „Slovensko bez násilia páchaného na ženách.“ Potom sa presunula do Liptov Arény, kde sa konal U-Chong Taekwondo seminár s medzinárodnou účasťou. Zahraničným hosťom predstavila kultúrne tradície Slovenska. V nedeľu zas uviedla programový blok Dožinky a Porubskú zábavu v Skanzene Pribylina na poďakovanie za úrody zeme.

text i foto: - dm

• Námestie osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši

• Liptov Aréna

Za príkladné vlastenectvo

Ján Iľanovský sa narodil v roku 1922 v Závažnej Porube. Ako dvadsaťročný vojak I. československého armádneho zboru oslobodzoval v roku 1945 mesto Liptovský Mikuláš. Spolubojovníci z Klubu českého pohraničia mu udelili za obetavú prácu a príkladné vlastenectvo Medailu za zásluhy a rozvoj KČP II. stupňa.

Brigádnemu generálovi v. v. Jánovi Iľanovskému (vľavo) vyznamenanie odovzdal predseda Oblastného výboru SZPB v Liptovskom Mikuláši Ing. Norbert Adamcák, Phd. na pracovnom zasadnutí tohto orgánu 6. decembra 2016.

Ženy, ktoré behali s vlkami

V predvianočnej atmosfére a to práve na Mikuláša sa v Obecnej knižnici v Závažnej Porube uskutočnila beseda o knihe „Ženy, ktoré behali s vlkami“.

Autorka knihy (poetka, psychoterapeutka a psychoanalytička, 25 rokov pracovala v poradni pre ženy) v nej podáva obraz ženy na základe mýtov, príbehov a rozprávok. Kniha je svedectvom poznania duše ženy, jej nespútanosti, vytrvalosti a sily, ba aj metodikou pomoci.

Keďže je písaná dosť ťažkým štýlom, jej podstatu prišla do knižnice záujemkyniam priblížiť PaedDr. Soňa Barániová. Toto podujatie sme si okrem besedy spríjemnili aj posedením pri dobrom čaji a domácom koláči z kuchyne pani Barániovej.

Prítomných oslovil pútavý výklad, o čom svedčila aj živá a zaujímavá debata v závere besedy.

Text: Mgr. Eudmila Kráľová

Stromy už ohrozovali ľudí i budovy

Z dôvodu zasahovania do elektrického vedenia, rozrušovania spevneného svahu koryta, ohrožovania stavieb a ľudí požiadala Obecný úrad v Závažnej Porube o výrub viacerých stromov rastúcich v intraviláne obce. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky a Správa Národného parku Nízke Tatry po terénnej obhliadke vyhovelá žiadosti a súhlasila s výrubom viacerých stromov. Prvé tri ihličnany sa vyrúbali v blízkosti Domu smútku v Závažnej Porube. Jeden smrek sa dotýkal budovy a koreňový systém stromov rastúcich v blízkosti budovy narušal stabilitu základov a prilahlých chodníkov. V čase vegetačného kľudu sa ešte pristúpi k výrubu ďalších stromov rastúcich na území obce. V jarných mesiacoch budúceho roku sa vykoná náhradná výsadba.

Gramofónové platne sú úžasný materiál

„Dajú sa rezať ako sklo, ide do nich vyrezávať a keď sa nahrejú, majú podobné vlastnosti ako textil,“ takto by asi uviedol vystavované artefakty autor Ivan Jurečka, ktorý prežil ranné detstvo v Závažnej Porube. Tvorca výstavy je mladý slovenský herec a performer žijúci v Prahe. Do povedomia sa dostal výtvarnými prácami vyrobenými z vinylových platin a iného netradičného materiálu. Výsledky svojej atypickej a originálnej tvorivej práce predstavil porubskej verejnosti na výstave prístupnej v priestoroch domácej jednoty dôchodcov v novembri roku 2016. Viac na s.12.

Nič netrvá večne

Sociálne zariadenia v kultúrnom dome poznamenal zub času. Vybavenosťou a podmienkami prestali spĺňať potrebné požiadavky. Samospráva obce preto pristúpila v novembri roku 2016 ku komplexnej rekonštrukcii a modernizácii všetkej vybavenosti týchto priestorov. Najskôr bolo potrebné vypracovať projektovú dokumentáciu, vykonať búracie a stavebné práce. Nanovo inštalovať prívod vody, vybudovať kanalizáciu, elektrické rozvody, ventiláciu a postupne kompletizovať celé zariadenie. Modernizácia prináša so sebou aj niektoré zmeny: dámske i pánske toalety budú na prízemí a pribudnú aj WC pre imobilných občanov. Kolaudácia je naplánovaná na 9. decembra 2016.

Separujte s nami

Zo zákona vyplýva miestnej samospráve povinnosť dva razy v roku zabezpečiť zber elektronického a nebezpečného odpadu, železného šrotu a textilu. V októbri 2016 už po druhýkrát v roku 2016 vedenie obce pristavilo veľkokapacitné kontajnery na zber tohto odpadu. Na fotografiách vidieť, že takýchto vecí sa nazbieralo neúrekom. Slová uznania patria všetkým, čo priviezli akýmkoľvek spôsobom nepotrebný odpad a separovaním podali pomocnú ruku životnému prostrediu.

Päťsto rokov reformácie

S evanjelickým farárom nielen o reformácii

Začal sa Rok reformácie. Práve preto sme oslovili evanjelického farára Vladimíra Pavlíka, aby nám povedal, čo pre evanjelikov a pre neho osobne znamená. A nielen to.

Čo pre evanjelikov znamená 31. október?

Evanjelická cirkev s úctou, láskou a vďakou sa v tento deň „pristaví“ a spomína a sprítomňuje si ten odvážny čin, ktorým sa preslávil v tom čase ešte dá sa povedať bezvýznamný augustínsky mních – Martin Luther, keď v tento deň – 31. októbra 1517 – pribil na dvere zámockého chrámu vo Wittenbergu svojich pamätných 95 výpovedí proti bludom a omylom vtedajšej stredovekej cirkvi za jej obnovu. I po stáročiach ďakujeme Pánu Bohu za to, čo sa začalo touto významnou udalosťou v dejinách cirkvi, udalosťou, za ktorú sme Pánu Bohu vďační a na ktorú sme v dobrom zmysle slová hrdí. Vyznávame s našim básnikom Martinom Braxatorisom Sládkovičom: Chválim Boha srdcom celým, celou dušou slovom vrelým, že som evanjelik k tomu, že prislúcham k tomu domu, v ktorom vládne pravá viera obnovená skrz Luthera...

Čo pre domáci cirkevný zbor?

Nie len náš cirkevný zbor, ale naša Evanjelická cirkev je hrdá na to, že je nositeľkou odkazu reformácie. Bola to významná vec, keď Luther odkryl dlho zasypaný prameň Božieho slova a sprístupnil ho ľuďom a poukázal, že cirkev má len jedného Pána a tým je Ježiš Kristus a že pre ňu platí len jedna autorita a tou je slovo Božie, čistotne a úprimne zvestované. Toto slovo som zvestoval aj ja – pochopiteľne. A keďže sme pred významným výročím, tak som vo svojich kázňach alebo aj na biblických hodinách citoval mnohé Lutherove myšlienky, aby som na tom, aby evanjelickí veriaci kráčali cestou ustavičného zdokonaľovania sa, vždy k vyššej duchovnej a mravnej úrovni jednotlivcov aj celku.

A čo znamená pre vás?

Ja môžem len Pánu Bohu ďakovať, že som vyrastal v rodine, kde Biblia, Spevník, či iná náboženská literatúra vždy bola na dosah ruky, že nedela bola vždy sviatočným dňom kedy celá rodina sa zúčastňovala služieb Božích. Naša rodina bola naozaj luteránska, pre ktorú Božie prikázania boli alfou a omegou. A ja som vstúpil do tejto vytoranej brázdavy a zvestujem čisté slovo Božie svojim veriacim.

Kedy vyvrcholí celoročná séria aktivít a sprievodných podujatí v ECAV na Slovensku z príležitosti 500. výročia reformácie?

Toto významné výročie bude samozrejme celosvetové. Pochopiteľne aj v našej cirkvi. Sú naplánované mnohé podujatia o ktorých bude verejnosť informovaná cez médiá. Aj my cez Porubské noviny budeme informovať bližšie o týchto podujatiach. Naš seniorát chystá celoseniorálne služby Božie k výročiu Reformácie do Partizánskej Lupče, ktoré sa majú konať v apríli 2017.

Ako sa zmenilo postavenie farára od dôb reformácie? Čo v práci dnešného Božieho služobníka považujete za najdôležitejšiu úlohu?

Nie je jednoduché odpovedať na túto otázku. Začal by som tou základnou - existenčnou. My si v podstate dnes ani nevieme predstaviť život kňaza a jeho rodiny. Od káznanosti na láskavosť svojich veriacich... mecenášov, na ich dobrej vôli, či vás budú podporovať, rešpektovať... Na druhej strane kňaz tých dávnejších dôb bol autoritou, osobnosťou. Nebol len kňazom, ale ako vzdelanec vzdelával svojich veriacich a poučoval ich ako napríklad pestovať ovocie, radil pri hospodárskych prácach, pomáhal pri

Doktor Martin Luther (1483 – 1546) nemecký teológ, kazateľ a reformátor. Zakladateľ protestantizmu. Jeho najvýznamnejším dielom bol preklad Biblie do nemčiny.

mnohých chorobách, nebol v každej dedine lekár. Kňaz vtedajšej doby v mene svojej autority vstupoval do rodín, riešil manželské spory. Tých rozdielov je nesmierne veľa a my dnes zďaleka nie sme tak prijímaní... Evanjelická cirkev mala mnohých kňazov, ktorí sa presadili nielen na poli duchovnom... Z evanjelických fár a učiteľských evanjelických rodín pochádzalo veľmi veľa vzdelancov, ktorí urobili mnoho pre svoj národ. Vôbec nie je náhoda, že v našom parlamente sú umiestnené len busty evanjelických národovcov - buditeľov. Nezabúdajme na to, že stáročia Evanjelická cirkev bola prenasledovaná a že v prvom rade sa to týkalo kňazov a pochopiteľne aj ich rodín... Nie je dosť priestoru na to, aby som o tom obsérnejšie hovoril. A čo považujem za najdôležitejšiu úlohu? Jednoducho povedané: zvestovať čisté slovo Božie a prislúhovať sviatosti. To je prvoradá odkaz Reformácie. Vzdelávať mne zverených veriacich týmto Božím slovom.

Mladých čitateľov bude určite zaujímať práca kňaza s deťmi a mládežou. Čo všetko pre nich robíte?

Naozaj si myslíte, že ich to bude zaujímať? Svet ponúka ďaleko atraktívnejšie veci ako je cirkev. S mládežou dnes sa celkove zle pracuje a týka sa to aj cirkvi. Je ťažko pracovať s deťmi keď na to máte 45 minút týždenne na hodine náboženstva. Malo by

to pokračovať aj mimo priestorov školy ale ako, keď rodičia nedajú priestor kňazovi aby sa staral o ich duchovno. Rodičia hovoria že musia pracovať, zabezpečiť rodinu a ja to chápem, je to predsa ich povinnosť ale nesmú pre materiálne zanedbávať to duchovné. Potom veľaokrát nechápu čo sa stalo s ich dieťaťom – veď sme mu dali všetko! Naozaj všetko? Majú dnešné deti nejaké vzory pre svoj život? V rodine, v škole, v spoločnosti? Veď sa obzrime okolo seba, čo sa tu deje. Tí, ktorí by mali byť príkladom pre mladú generáciu, porušujú pravidlá základnej slušnosti, etiky, morálky, mravnosti. Porušujú zákony a smeju sa slušným ľuďom do tváre! Toto sú vzory pre našu mladá? Pozrite sa na bezduché televízne programy – toto má vychovávať našu mládež?

Akí sú dnešní mladí ľudia?

Čiastočne som o tom hovoril v predchádzajúcej otázke. Akí sú dnešní mladí ľudia? Pracoval som v cirkevnom školstve 21 rokov. Stretával som sa s úžasnými žiakmi, študentmi, ktorí sa vážne stavali k životu ale aj so žiakmi, pre ktorých učenie a disciplína boli veľkými nepriateľmi a prejavuje sa to aj v ich terajších životoch. Je pre mňa veľkým potešením, keď sa aj po rokoch pri mne mnohí moji študenti zastavia, porozprávajú sa, povedia niečo o sebe a povedia že ma radi vidia. Veľa záleží na tom z akého prostredia pochádzajú a v akom prostredí žijú. To je vlastne tá otázka vzorov, ktoré som už spomínal. Dávam si však niekedy znepokojujúcu otázku – a myslím že nielen ja – akými budú, keď budú raz niešť zodpovednosť za túto spoločnosť.

V Závažnej Porube je Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov. Ako vy ako farár prispievate k dôstojnej a pokojnej starobe jeho obyvateľov?

Raz týždenne (v stredu) medzi nich idem a venujem sa čítaniu Biblie, výkladu, spievame nábožne piesne a modlíme sa. Ale nie je to len o tom. Po skončení pobožnosti si s nimi ešte posedím, porozprávam sa s nimi, zaujímajú sa čo sa deje v našom cirkevnom zbore, senioráte, v našej cirkvi. Uvažujem o tom, aby do tejto starostlivosti o nich bol zapojený aj náš cirkevný zbor, aby sme prispeli naozaj k pokojnej starobe týchto ľudí. Chcel by som poďakovať pani riaditeľke a personálu, že mi vychádzajú v ústrety pri týchto mojich návštevách.

Čo je na vašom povolani najkrajšie a čo najťažšie?

Nechcem aby to vyzeralo ako „kliše“, ale je pravdou, že aj po 48 rokoch kazateľovania z nej mám nesmiernu radosť. Prežil som so svojimi veriacimi mnoho krásnych chvíľ. Tie krásne sú v tom, že som svedkom radostných udalostí v rodinách mojich veriacich. Či sú to krsty, konfirmácia, sobáš, či iné rodinné udalosti. Za 30 rokov v Záv. Porube toho bolo naozaj veľa. A tie smutné? Že z týchto rodín som odpovedal veľmi veľa milých ľudí do večnosti. Smutné je pre mňa to, že moja námaha nie je adekvátna tomu, čo je pre mňa prvoradá. Mať plný kostol, mať deti a mládež pri sebe. To je snom každého farára.

Pán farár, ďakujeme za rozhovor.

Dušan Migala

Vďaka Ti za žatvu, Bože, za každý klas

Na službách Božích v nedeľu 9. októbra 2016 aj v Závažnej Porube ďakovali Hospodinovi za všetky dary zeme, lesov a vôd. V modlitbe zazneli aj tieto slová: „Ďakujeme Ti, Pane Bože, že každodenne stvorenstvu dávaš pokrm a všetko živé nasycuješ svojou dobrotivosťou... Prosíme, aby chleba bolo vždy a všade dosť. Daj nám zdravie a pokoj na slávu Tvojho mena.“ Na týchto slávnostných službách Božích spevokol Fidelitas zaspieval pieseň Úchvatná nádhera. Domáci folkloristi priniesli pred oltár Boží dar a na znak ukončenia žatvy dožinkový veniec. Odchádzajúcim z kostola ponúkli chlieb a koláče z novej úrody.

text: -dm- foto: Katarína Devečková

Bez lásky bol by chrám...

Janka Bernáthová-Lehotská

*Bez lásky bol by chrám
len modlou z kameňa,
nečujným volaním ruín
do večnosti.
Neplodný ducha strom,
záhrada bez mena, most,
ktorý dva brehy nikdy
nepremostí.*

*Bez lásky bol by chrám sviecou bez plameňa,
jazerom bez vody a poľom bez klasu.
Zbytočnou nádherou ako pieseň nemá,
čo v sebe nenašla uzamknutú krásu.*

*Bez lásky bol by chrám - a možno nebol ani.
Veď načo? Pre koho, ak Boha v srdci niet?*

*Láska je staviteľ, pokora v odriekaní,
ona mu najkrajší na oltár dala kvet.*

*Láska chrám dvíhala, kameň po kameni,
vdýchla mu vznešenosť, akú ona môže,
zažíjala krásu v tichom rozochvení
s túžbou byť Ti bližšie, milovaný Bože.*

*Láska v pote tváre- chlieb náš každodenný,
zo zrna obety dozrela v pravý čas
do podoby chrámu, v ktorom nie sme sami.*

Za všetku tú lásku, vďaka Ti, Otče náš.

OZNAMY

Evanjelický cirkevný zbor v Závažnej Porube vás pozýva na Adventný koncert Okresného učiteľského spevokolu a orchestra ZUŠ v Lipt. Mikuláši, ktorý sa bude konať 18. dec. 2016 v evanj. chráme Božom v Záv. Porube o 14. hod.

V ten istý deň - v 4. adv. nedeľu - na službách Božích nám prednesú naši konfirmandi vian. scénu a zaspieva náš spevokol Fidelitas.

Služby Božie počas Vianoc budú nasledovne: Štedrý večer o 17. hod; 1. a 2. slávnosť Vianočná o 10.30 hod; Silvester o 17. hod., Novoročné služby Božie o 10.30 hod.

Prajeme všetkým Vám požehnané prežitie Vianočných sviatkov a pokojný vstup s Božím požehnaním do roku 2017.

Predsedníctvo Evanjelického cirkevného zboru Závažná Poruba

Duše spravodlivých sú v Božích rukách

Pri sviatku Všetkých svätých a Pamiatke zosnulých sa konala spoločná pobožnosť evanjelikov a katolíkov pri križi na miestnom cintoríne. Pripomenuli si tých, ktorí nás milovali a predišli do večnosti. Zvestou Božieho slova poslušil evanjelický farár Vladimír Pavlík, ktorý uviedol: „...jedinou istotou pre večnosť je Ježiš Kristus. On otvoril cestu k životu večnému v Božej prítomnosti.“ Veriaci sa modlili za zosnulých príbuzných, za zosnulých priateľov a dobrodincov a všetkých odpočívajúcich na porubskom cintoríne. Prítomný bol aj starosta Pavel Beťko s manželkou a celou rodinou. Pobožnosť skončili Modlitbou Pána. Naplnení Božou milosťou sa rozišli k hrobom svojich blízkych.

text i foto: Dušan Migala

Ďakujeme a vážime si vás

Čas jesene pozval do kultúrneho domu v Závažnej Porube osemdesiat členov domácej jednoty dôchodcov, aby sa stretli v mesiaci, ktorý vnímame ako Mesiac úcty k starším. Na stretnutí zaznelo slovo básnika, prítomní si vypočuli pozdravný príhovor predsedníčky JDS Dariny Majeríkovej a zamysleli sa nad slovami starostu Pavla Beťka, ktorý povedal: „Veľmi si vážim starších ľudí a mám vás rád. Ďakujeme za všetko, čo ste spravili pre našu obec i svoju rodinu. Úctu treba mať v sebe a dávať ju každý deň.“ Uklonili sa jubilantom a odmenili utešenou ružou.

Ocenili prácu

Mgr. art. Eleny Chovanovej

Z úcty k starším sa v stredu 12. októbra 2016 konal aktív Jednoty dôchodcov Slovenska s primátormi a starostami miest a obcí okresu Liptovský Mikuláš. Závažnú

Porubu zastupovali Darina Majeríková, Hedviga Šarafinová, Želmíra Staroňová. Delegáciu obce sprevádzal starosta Pavel Beťko. Na tomto aktíve odovzdali Mgr. art. Elene Chovanovej Ďakovný list za obetavú a dobrovoľnú prácu v prospech staršej generácie.

JEDNOTA DŮCHODCOV NA SLOVENSKU
KRAJSKÁ ORGANIZÁCIA JDS - ŽILINA

UDEEUJE

ĎAKOVNÝ LIST

Mgr. art. Elene CHOVANOVEJ

za dlhoročnú obetavú prácu, dobrovoľnícku činnosť,
pomoc a spoluprácu v prospech rozvoja organizácie
JDS a v prospech staršej generácie

V Liptovskom Mikuláši 12. 10. 2016

JEDNOTA DŮCHODCOV NA SLOVENSKU
KRAJSKÁ ORGANIZÁCIA JDS
010 01 ŽILINA

Predseda KO JDS Žilina
Dr. Michal Kotian

NEŽIADAJME VEĽKÉ DARY

alebo

Skromnosť je prvou cnosťou lásky

• Ján Čunga

Keď sme sa s mojou manželkou v roku 1974 zobrali, mala deväťročnú dcéru Ingrid. V jeseni sa nám narodila dcérka Timea, o dva roky neskôr syn Janko. Dcéra pri prepúšťaní z novorodeneckého oddelenia nemocnice v Žiline vážila 2200 gramov, Janko 4600 gramov. Po ôsmich dňoch mu trčali nôžky z vanúška a hlásil sa ako veľký chlap. Dcéra Timka mala ako nemluvňa nevyspytateľný režim a veľmi zle jedla a spávala. Keď sme išli okolo postieľky stačilo, aby nám rodičom zapraskalo v kolenách a bola hore. V období prvých spoločných Vianoc som išiel s dcérkou v kočiari na prechádzku, aby som ju vyvetral, unavil a aby sme my ostatní mohli nerušene zasadiť k štedrovečernej večeri.

Len trošku kľudu

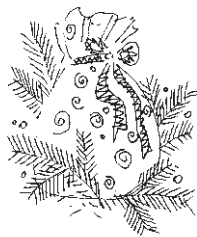
Po chvíli sme pochopili, že to nebude také jednoduché. „Vyvetrané a unavené“ dieťa bolo čulé a vyžadovalo si našu spoločnosť. Manželka nakoniec navrhla, aby sme sa navečerali po jednom. To som ja nepripustil, veď štedrovečerná večera v rodine má byť spoločná. A bola. Ale už sa chýlilo ku dvadsiatej prvej hodine. To by ešte nebolo nič, ale manželka vyznávala vžitú kresťanskú zásadu, že v štedrovečerný deň sa má byť skromne a všetko má nahradiť štedrovečerná večera. (Ja som si vtedy vytrpel svoje. Hladný som bol už počas tej prechádzky s kočíkom). V ďalších rokoch som si už pripravil skromné zásoby vo „špajze“, aby som nenarušil zvyklosti, ale aby som vydržal. Po pár rokoch sa ma manželka opýtala, čo by som si, aký darček, prial na Vianoce. Ja po skúsenostiach z predchádzajúcich rokov som jej povedal: „NIČ, len trošku kľudu.“

Nie je to zložité, vieme to od detí

V osudný štedrovečerný deň som sa práve holil. Bežne som sa holieval elektrickým strojčekom. Ale keďže bol významný sviatok holil som sa klasicky. Žiletkou. Bol som namydlený a práve som urobil strojčekom pár ťahov po ľavom líci, keď ma zastihli neopísateľné zvuky prichádzajúce z obývačky, kde najstaršia dcéra Ingrid zdobila stromček a Timka s Jankom sa snažili jej asistovať. Ale z toho sa vyklúčil krik, zúfalstvo (manželky) a odpor Janka. Šiel som so zámerom zasiahnuť a dať veci do poriadku. Precenil som sa. Lebo to nebolo jednoduché....

- Pahýľ vianočného stromčeka bol opretý o pohovku. Lepšie povedané len torzo stromčeka, a to len s niekoľkými guľami, ktoré sa nerozbili.
- Ingrid lamentovala zvýšeným hlasom nad skazou diela.
- Janko sa domáhal dostať ku guľam, ktoré ešte neboli rozbité, ale prenármanne plakal.
- Manželka, ktorá sa po zásahu v obývačke znovu vrátila do kuchyne, kde vyprážala porcie vianočného kapra pri sporáku v kľachiacej polohe zostala v šoku.
- Ja, ako som už spomenul, som stál nad tou skazou s polooholenou tvárou... V prvom momente som chcel ten „pahýľ“ vyhodiť. V tom sa mi stretli oči s dcérou Timkou. Jej oči žiarili! Rezignoval som a urobil som všetko pre záchranu stromčeka.

Povysával som sklenený prach z rozbitých sklenených guľ na koberci. Rovnako – alebo ešte skôr – som povysával aj sklenený prach z Jankovej hlavy. Utešoval šokovanú manželku, ktorá sa mi snažila naznačiť potrebu ošetrovania Jankových prstov na ruke... Samozrejme, porcie kapra smažiace sa v tom čase na sporáku prihoreli. Ale neboli to jediné. Mali sme aj ďalšie a najedli sme sa.

Čo sa vlastne stalo?

Jankovi sa veľmi páčilo zdobenie stromčeka. Vtedy mal niečo vyše dvoch rokov. Chcel byť pri tom. A tak sa stalo, že v tej radosti stromček strhol. Ja som stromček zrekonštruoval. Položil som ho na vyvýšené miesto - na perináč - a vyviazal som ho na dva body. Na garnízu a na skobu, ktorú som v protismere zapravil do steny. Potom som perináč dočasne preventívne odtiahol, stromček voľne poklesol, ale zostal stabilizovaný vo zvislej polohe. Navešali sme naň čo ešte zostalo, a tak k nám práve prichádzali Vianoce. A ja som konečne dokončil klasické holenie, nasrdený, ukludnený, poučený, no veľmi šťastný.

A príčina?

Ale aby som ešte vysvetlil, ako to prebiehalo: Manželka počujúc divnú vravu a krik v obývačke chcela zasiahnuť. Vošla tam, zistila, že príčinou nepredvídaných udalostí je syn Janko. Chcela ho odizolovať od nepriaznivo sa vyvíjajúceho diania. Chmatla ho za ruku a aby sa nevrátil, zabuchla na obývačke dvere. Napriek jej potaľhovaniu sa však chlapec nehýbalo ďalej, lebo v tej hara-vare, v ktorej chcelo zotrvať, sa druhou rukou zachytilo za „falce“ zárubne a pri zabuchnutí dverí zostala tam jeho ruka zafixovaná. Keď to manželka zistila, urobilo sa jej nevoľno, dostala šok a odniesol si to ten kapor. (Jankovu ruku som rozmasíroval a bola v poriadku.) Priatelja, zvestujem vám: NEŽIADAJME VEĽKÉ DARY! Veď pyžamo, alebo rukavice, či ponožky sú tiež vzácne pozornosti a neprinášajú také veľké riziká. Zamyslime sa a sajme do seba podstatu a čaro Vianoc a podľa toho aj konajme. To bude ten dar najväčší.

Jano Čunga

Básne

Katarína Devečková
rod. Staroňová

Ďalší rok

Ďalší rok,
keď ťa už niet.
Plamienok sviečky,
čerstvý kvet,
spomienka tichá slzu kropí.

Navždy si vo mne.
Ja som Ty.
Mamina dcéra,
dcéra mamy.
Ani smrť
puto neroztaví.
My spútané sme
navždy.

Prebudenie

V prednej izbe detstva
počuť ticho rána,
vidieť odchádzať noc
a prichádzať deň.

Zakúriť v kuchyni,
schúliť sa do praskajúceho tepla,
spomienky zapíť čajom zo zelin.

To nie je sen.
To je prebudenie.
To je byť doma.

Stopy zanechali

Učím sa naspamäť
Vaše verše, Majstre.
Do pamäti vkladám,
aby tam ostali.

Keď zostarnem ešte,
budem smutná,
sama,
nájdem ich,
viem presne.
Stopy zanechali.

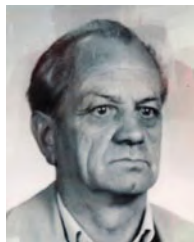
Budem ako myška
v skryši vzácných slov.
Pomlčíme spolu
v tichu nad básňou

Môj starý oco bol maliar a výtvarník

Hovorí sa, že keď človek hľadá do steny, tak na chvíľu vypne a je myslou neprítomný. Keď sa zapozieram do steny ja, premýšľam nad mnohými vecami... Je to pôvodná omietka, alebo už niekoľká vrstva farby? Bol pred maľovaním spevnený podklad a zjednotené povrchové rozdiely? Je to základná farba, alebo farba namiešaná z viacerých? Mal maliar svoju prácu rád? Maľoval s takou láskou, poctivosťou a úctou rovnako, ako maľovali naši porubskí maliari?

Ako Porubänia Tatry vymaľovali

Martin Šarařín
1926-2014

Maliarov zo Závažnej Poruby odviaľalo ich remeslo až do Tatier – na miesto, ktorým sa pýši celé Slovensko. Už v dávnych rokoch turistický ruch v Tatrách rástol a zaslúžil sa o vybudovanie krásnych hotelov, či turistických ubytovní. Práve na ich vzhľad sa podieľali aj maliari z Poruby. Ak by ste chceli nájsť dôkaz ich práce, nemuseli by ste hľadať dlho, pretože ruku k dielu priložili z veľkej miery. Vymaľovali napríklad hotely, zotavovne a liečebné domy v Tatranskej Lomnici, Starom a Novom Smokovci, na Štrbskom Plese, Hrebienku, Hágoch, ale aj v Lesnej, Matliaroch a v Ždiari. Ak ste niekedy popri prechádzkach v Tatrách obdivovali krásne a známe hotely ako FIS, Patria, Panoráma a Helios na Štrbskom, Detský raj v Tatranskej Lesnej, Urán a Moravu (vtedy zotavovne ROH), Slovan a krásny Grandhotel Praha v Tatranskej Lomnici, Hotel Bellevue a dokonca i majestátny, históriou dýchajúci Grandhotel v Starom Smokovci, aj na týchto majú zásluhu maliari zo Závažnej Poruby: Ján Mikuláš (primáš), Rudolf Mikuláš (z Mostkov), Miloš Majerík, Martin Šarařín a Miloš Šarařín (Slamka), ktorý Tatrách zostal verný dodnes.

Viac času v Tatrách ako doma

• Kamaráti, maliari v Tatrách: zľava: Martin Šarařín, Miloš Majerík, Michal Šarařín

Maliarske remeslo nebolo v tom čase také jednoduché, aké je dnes a to hneď z niekoľkých dôvodov. Farby sa museli namiešať z rôznych materiálov, k čomu neexistoval žiaden presný návod a tak kvalita, či presný odtieň farby závisel len od skúseností a šikovnosti maliara. Neskôr prišli na trh tapety a práve tie často zdobia steny dnešných tatranských hotelov. Pred nanesením tapety bolo potrebné poriadne zoškrabať celú pôvodnú omietku, samozrejme, ručne. Potom si museli tapety narezat' na vhodné rozmery s milimetrovou presnosťou. Tie potom lepili na steny silnými lepidlami, ktoré zanechali stopy na ich dlaniach. Počas celej práce vdychovali

• Martin Šarařín
pri práci

neprijemné výpary z farieb, či lepidiel, čo sa odzrkadľovalo na ich zdraví. Hoci sa na lešení a rebríku cítili ako doma, ani to sa nezaobišlo bez neskorších problémov s nohami, kĺbmi a kolennami. Keďže peniaze sa zarábali museli, maliari v Tatrách tráviť viac času ako doma.

Nebolo to len zamestnanie

Môj starký, Martin Šarařín, bol jedným z porubských maliarov a na svoju prácu v Tatrách veľmi rád spomínal. S maľovaním sa nevedel rozlúčiť a tak Tatry a Poludnicu preniesol na plátno a maľoval obrazy.

Aj to je dôkazom, že to bolo oveľa viac, ako len obyčajné zamestnanie. Porubänia v Tatrách nechali kúsok seba a my by sme mali byť na ich prácu hrdí. Starký nás opustil pred dvoma rokmi. No vďaka svojej milovanej práci a obrazom, ktoré po sebe zanechal, tu bude navždy...

vnučka Kristínka Klačanská

Talenty spod Poludnice

Meno: **Jakub Nemtušiak**
Bydlisko: **Pod Hrádkom 269/3 Závažná Poruba**
Vek: **8 rokov**
Škola: **Evanjelická ZŠ J. JANOŠKU, Liptovský Mikuláš**
Záľuby: **Plávanie, čítanie kníh – dobrodružné, fantasy, futbal, beh, skladanie puzzle a LEGO stavebníc**
Tréner: **PhDr. Roman Králik**

Najvýznamnejšie úspechy:

rok 2016

Pohár Liptova 2. miesto 50 m znak (25 m bazén);
Severoslovenská liga 1. kolo DK - 2. miesto 50 m VS (25 m bazén), 1. miesto 50 m znak (25 m bazén),
Severoslovenská liga 2 kolo ZA - 1. miesto 50 m prsia (50 m bazén), 3. miesto 50 m voľný spôsob (VS) (50 m bazén),
Severoslovenská liga 3. kolo DK - 1. miesto 50 m VS (25 m bazén), 2. miesto 50 m znak (25 m bazén), 2. miesto 50 m prsia (25 m bazén),
Severoslovenská liga 4. kolo, ZA - 1. miesto 50 m VS (50 m bazén), 1. miesto 50 m znak (50 m bazén), 1. miesto 50 m prsia (50 m bazén), 1. miesto 100 m VS (50 m bazén).

Momentálne (13.11.2016) podľa výsledkov Slovenskej plaveckej federácie je Jakub v 50 m bazéne v rámci Slovenska na 1. mieste vo VS na 50 a 100 m, 1. miesto 50 m znak, 3. miesto 50 m prsia. V 25 m bazéne je na 4. mieste vo VS na 50 m, na 2. mieste znak na 50 m, 5. miesto prsia na 50 m, 6. miesto motýlik na 50 m.

Plán do budúcnosti

Plávať ďalej a byť stále úspešnejší.

Čo by zmenil v Závažnej Porube

Keby sa dalo, určite by som navrhol postaviť plaváreň, ktorá by bola prospešná nielen pre športové, ale aj pre rekreačné plávanie.

Ivan Jurečka: herec, tanečník, performer

Ivan Jurečka (1984) je mladý slovenský herec a performer žijúci v Prahe, ktorý sa však v poslednom čase dostal do povedomia svojimi výtvarnými prácami vyrobenými z vinylových platní a iného netradičného materiálu.

Pochádzaš zo stredného Slovenska, narodil si sa v Banskej Bystrici. Kde si strávil detstvo a ako si naň spomínaš? Prirovnávali Ťa už v detstve ku „komedianťom“?

Presne tak, som rodák z Banskej Bystrice a mám to mesto a kraj veľmi rád. Komedianťom som asi nikdy nebol, ale tichá myška v kolektíve tiež nie. Keď som mal dvanásť rokov, presťahovali sme sa s rodičmi do Závažnej Poruby. Trávím tu ale menej času ako by som si prial, ale snáď sa to časom zmení. Mám rád Liptov a otec sa vždy chváli, že z obývačky z okna je vidieť Kriváň presne tak, ako bol vyrazený na dvadsaťhalierniku. Tie kopce okolo ma asi nikdy neprestanú baviť. Poludnica je skoro tak vysoká ako Sněžka.

Kto Ťa v detstve a v dospievaní najviac ovplyvnil a formoval?

Tak určite rodičia, súrodenci, spolužiaci... asi taká klasika. Nemal som v detstve, ani potom, nikoho ako vzor. Skôr sa cítim ako nejaký samorast.

Na strednej škole si sa učil za vojaka – zdravotníka a šesť rokov si pôsobil ako profesionálny vojak v Armáde SR. To nie je bežný štart pre kariéru herca. Čo bolo tvojou ambíciou a prečo si nakoniec zmenil svoje smerovanie?

Mám vojenskú strednú školu v odbore vojenských zdravotníkov. Ambíciou bolo pomáhať ľuďom. A prečo armáda? Už ani neviem... Asi som sa moc pozeral na Ramba ☺

V praxi som ale zistil, že sa k pacientom nedostanem a zmenilo sa to na nekonečné a nudné služby, papierovanie a neskutočnú byrokráciu okolo každého úkonu. Vtedy som si povedal, že takto sa nechcem vidieť o niekoľko rokov a že potrebujem zmenu.

Herectvo si študoval najskôr na Akadémii umenia v Banskej Bystrici, neskôr si odišiel do Brna na Janáčkovu akadémiu múzických umení, kde si štúdium ukončil. Vedel by si porovnať spôsob výučby, možnosti následného uplatnenia a vôbec samotné štúdium na týchto dvoch vysokých školách?

Nechcem sa púšťať do nejakého hlbokého porovnávania... predsa z JAMU, tobôž z AU, som už nejaký ten rok preč. Akadémia je mladá škola a v dobe, keď som tam študoval ja, sa dosť hľadala. Boli tam aj napríklad problémy s akreditáciou, štrajk študentov, dosť punkové podmienky na

prácu... Teraz už ale majú zrekonštruované priestory, granty, veľa nových mladých doktorantov. Nevieť posúdiť, ako je to tam teraz. JAMU má dlhú históriu, tradíciu, systém práce, zázemie, priestory... je to iný level.

V Brne si však po štúdiách neostal a nateraz si sa usadil v Prahe. Ako vnímaš Prahu a jej atmosféru? Vyhovuje Ťi? Ako sa tu cítiš?

Po JAMU som nastúpil do Divadla Continuo. Je to medzinárodný divadelný súbor, ktorý sa venuje fyzickému a poetickému divadlu. Tam som prvýkrát začal pracovať s rôznymi druhmi materiálov v rôznych priestoroch (s Continuum sme napríklad robili predstavenia pri jazere, v starej pieskovni, v idúcom vlaku a pod.) Veľa sme cestovali a keď sme skúšali na domovskom statku, bývali sme v maringotkách, pomerne ďaleko od mestského ruchu... taká romantika. Tam som vydržal tri roky, a potom som sa rozhodol vrátiť do Brna. Tam ale akosi nebola pre mňa v tom čase práca, tak som skúsil odísť do Prahy.

No, na začiatku som to zvládol ťažšie. Z maringotky a romantiky do chaosu Prahy... mnoho hluku, turistov. Bolo to ťažké. Potom som si ale povedal, že všetok ten chaos nemusím nechať na seba pôsobiť a že si môžem aj v Prahe vytvoriť svoj „svet“, kde sa budem cítiť fajn. Myslím, že sa mi to aj podarilo.

Máš pekne rozbehnutú kariéru ako herec, tanečník aj performer. Bol si členom medzinárodného súboru Divadla Continuo, pôsobiš vo významnom a výraznom divadelnom štúdiu Farma v jeskyni, zahral si si aj v Mahenovom divadle v Brne, absolvoval si množstvo workshopov a rôznych projektov. Ako Ty sám vnímaš svoje

divadelné smerovanie?

Ja sám seba považujem za „herca“ v tom zmysle, že sa rád hrám. A divadlo je na hranie sa ideálne. Tak po JAMU a činohre som sa teda vydal cestou pohybového divadla v Divadle Continuo. S ním som sa dostal aj do švajčiarskej školy.

Čo plánuješ do budúcnosti v rámci divadelnej práce?

Sám neviem. Uvidíme ☺. Ničomu sa nebránim a teším sa, čo nového ešte skúsím.

Zahral si si aj vo viacerých filmoch. Prezradíš nám v ktorých? Ako vnímaš túto pracovnú skúsenosť?

Hral som v pár študentských filmoch pre Akadémiu umení a pre VŠMU, tiež pár krátkych filmov ešte na JAMU, nejaké reklamy. Film je, v porovnaní s divadlom, úplne iné médium. V niečom ľahšie, napríklad keď sa záber natočí, tak je hotovo, ale má aj tú stránku, že keď je už film hotový a vy viete, že to nebolo dobré, už sa s tým nedá nič urobiť. V divadle máte šancu to v budúcej repríze urobiť lepšie, zdokonaľovať sa.

Okrem práce herca sa, najmä v poslednej dobe, intenzívne venuješ tvorbe z vinylových platní, z ktorých ručne vyrezávaš portréty a najrôznejšie obrazy a sochy. Ako si sa k tomu dostal? Čím Ťa zaujali práve vinylové platne? Popíšeš nám proces prípravy? A čo Ťa inšpiruje pri tvorbe?

Ako som spomínal, tak s výrobou rôznych záležitostí, aj z vinylových platní, som začal v Divadle Continuo. Vlastne všetky handmade vecičky, čo predávam, začali ako darčeky pre mojich blízkych. Tie sa zapáčili natoľko, že som v tom pokračoval, neustále som si prácu komplikoval až do teraz, keď už sa tým v podstate živím.

Gramofónové platne sú úžasný materiál. Pri normálnej izbovej teplote sa dajú rezať ako sklo, ide do nich rôzne vyrezávať, keď sa nahrejú majú podobné vlastnosti ako textil, no, jednoducho, je to paráda. Nehovoriac o tom, že platne sú akýmsi archetypálnym materiálom a nepoznám nikoho, kto by ich doma, buď v minulosti, ale aj dnes, nemal.

Čo sa týka procesu, je to takto: Najskôr nápad. Tých mám väčšinou oveľa viac, ako času ☺ Potom musím ten nápad, zväčša nejakú fotku, upraviť do podoby, aby to celé držalo a po vyrezaní sa mi to v rukách nerozpadlo. To si nakreslím najskôr na papier a tým si vytvorím šablónu (snažím sa z platní využiť všetko a minimalizovať odpad, takže používam na šablóny papierové obaly, v ktorých som platne kúpil). Cez šablónu si motív prekreslím na platňu a môžem vyrezávať. Vyrezaný tvar ešte musím dočistiť, na zadnú stranu vyrezaného motívu nalepím očko, aby sa to mohlo zavesiť, originálny kartónový obal platne obrátim naruby, nastriekam naň svoje logo a kontakty a je hotovo. Priemerne to trvá asi 5 hodín.

Nápady sú rôzne. Podľa toho, o čo ide. Okrem individuálnych objednávok, keď mi niekto napíše, že chce nejaký darček, sa venujem aj rôznym inštaláciám. Robil som napri-

klad inštalácie pre rôzne hudobné podniky, tam si to žiadalo skôr hudobné motívy, ale aj napríklad interaktívnu výstavu, kde som vyrobil asi 130 3D vytvarovaných motýľov, ktoré visia v Divadle Kámen aj s funkčným gramofonom a diváci si pred predstavením môžu pustiť do slúchadiel nejakú platňu a kochať sa poletujúcimi motýľmi. Tiež jedna dvojmetrová socha anjela bola vytvorená pre Up-town café na Vinohradoch.

Kedysi si vyrábali aj šperky. Po kom si tak manuálne zručný? Chodieval na dizajnérske trhy, kde sa podobné handmade výrobky predávajú? Kde všade môžeme vidieť Tvoje práce?

Vyrábam som vo väčšom aj šperky z hodinových súčiastok. Ešte stále sa tomu trochu venujem, ale už na to nie je veľa času. Tiež je to materiálovo a priestorovo náročnejšie. Platne sú super. Vezmem vrtáčku, pár platní a môžem vyraziť kamkoľvek a pracovať tam. So šperkmi z hodín musíte mať všetky kolieska, maticy, háčiky, prosťte všetko rozdelené, nakúpené, roztriedené podľa veľkosti... a je to náročnejšie. Ale stále ma to baví.

Neviem po kom som zručný. Obaja rodičia sú z dediny a tam sa nezaobídete bez aspoň základnej zručnosti. Takže asi po oboch ☺.

Chodievam v Prahe na Prague Fashion markety, Petit markety, Dyzejn markety, ale aj na iné akcie po celej ČR. Asi je najlepšie sa pozrieť na môj kalendár akcií na stránke ilart.cz, kde by malo byť všetko aktuálne. Mám ale aj veci v rôznych kamenných obchodoch v Prahe, napríklad v Parazitu, v obchode Ostrof, Cvrk, Phono, v Českom Krumlove v Disc Classic, vymýšľam spoluprácu s jedným obchodom v Plzni, tak uvidíme, kde všade ešte sa moje veci budú predávať.

Mimo iného mám v pláne skúsiť aj tvorbu „machových“ grafitov. Ide o techniku, kde sa zmes machu a pár iných ingrediencií nanáša na podklad, väčšinou stenu, a presne v tých miestach začne ten mach rásť a vytvoria sa tým grafity, alebo akýkoľvek obraz z machu. Uvidíme ako to pôjde. Momentálne je to v štádiu pokusov nájst správny druh machu a správnej zmesi.

Aké máš plány do budúcnosti?

Ja veľmi neplánujem. Ale pracujem na tom, aby som sa mohol živiť tým, čo ma baví. Momentálne je to kombinácia divadla a handmade tvorba. Ako to bude ďalej, neviem. Možno sa opäť budem viac venovať divadlu, možno nie. Uvidíme. Život je bohatý na výzvy a tak uvidím, kam ma to ešte v živote zaveje.

Monika Pulišová, foto: archív.

„Rozhovor s hercom Ivanom Jurečkom bol publikovaný v mesačníku Listy Slovákov a Čechov, ktorí chci o sebe vedieť... v č. 9/2016 v Prahe.“

OKIENKO MŠ

Darček najstarším od detí

Najstaršie deti z MŠ navštívili Domov sociálnych služieb. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším si škôlkari pripravili krásny program. Hrali divadielko, zaspievali a nakoniec si so staršími aj zatancovali. Deti boli odmenené veľkým potleskom a sladkou odmenou.

Dana Čupková

Šarkany šantili s vetrom

Prišla jeseň. Počasie sa pomaly mení, slnka nám svieti menej a vietor viacej fúka, čo je ideálne pre púšťanie šarkanov. Tak, ako každý rok rodičia MŠ zorganizovali ŠARKANIÁDU. V piatok 14.10. sa priatelia MŠ a ZŠ stretli na kopci medzi Ilanovom a Závažnou Porubou, kde je parádny kopec na rozbeh a vzlet. Deti si mali priniesť so sebou šarkanov, rodičia niečo pod zub a teplý čaj a, samozrejme aj chuť sa baviť a šikovné ruky. Aj keď bolo chladné počasie, vietor šarkanom prial. Keď sa rozbehli z kopca a zapojili všetky svoje sily, po oblohe zrazu lietali rôzne farebné šarkany. Šantili si vetrom. Niektorým šarkanom sa lietať nechcelo, iné zas odleteli ďaleko a vysoko. Napriek tomu, že vietor bol studený, z detských očí nevymizla radosť a deti na konci odchádzali s úsmevom na tvári.

Petra Mišíková

• Mikulášku dobrý strýčku, modlím sa ti modlitbičku.

Zvieratká z lesa

Teta Elenka z NAPANTu zavítala do našej materskej školy 25. novembra 2016. Spoznala nových prváčikov, podala deťom základné informácie o NAPANTE, organizácii a zábavnou formou priblížila život zvieratiek voľne žijúcich, ich stavbu tela, o zmenách srsti pred zimou, ktoré zvieratká v zime spinkajú a ako sa na ňu pripravujú. Deti sa pekne zapájali do besedy, obdivovali donesené preparáty svišťa a veveričky, nakoniec si vymaľovali omaľovánku spiacich zvieratiek. Za návštevu pekne ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu zaujímavú akciu. -dč-

Zima

Zima je pre deti.
Zima je biela
ako tá dušička
z detského čela.

Daj deťom sniežiku,
daj bielym bielu.
Daj radosť radosti,
daj nám ju celú!

Milan Rúfus

Foto: Lívia Fárniková

Pochvala a poďakovanie

Starosta Ing. Pavel Betko a riaditeľka Katarína Jambrichová 19. októbra 2016 udelili Ďakovný list Adamkovi Mišíkovi za vzorné správanie a odstránenie grafitov na priečelí materskej školy. -dč-

Ilustrácia: Julka Feniková

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Deň jablka v ZŠ Milana Rúfusa

Zdravé, guľaté, šťavnaté. Aj takto by sa dalo definovať jedno z najobľúbenejších ovocí - jablko. Každý rok tomuto malému-veľkému lekárovi v našej škole venujeme špeciálnu pozornosť a nebolo tomu inak ani posledný školský októbrový piatok. Maminky, staré mamky, ale aj deti opäť ukázali, koľko skvelých dobrôt sa dá pripraviť z tohoto záhradného pokladu a žiaci si zasúťažili hneď v niekoľkých kategóriách – o najkrajšie jablko, tanec s jablčkom a najlepší jedák. Veľké poďakovanie patrí pánovi Broskovi, ktorý nám ku tejto školskej akcii poskytol rôzne odrody jablák s ich podrobným popisom zo svojej záhrady a taktiež rodičom a starým rodičom za prípravu zdravých jablčných pochúťok.

Mgr. Bohdana Bobáková

Najšikovnejší porubský Bobríci

Žiaci 3. a 4. ročníka sa 11. novembra 2016 zahryzli do informatickej súťaže pre každého ...o počítačoch pri počítači! Úspešnými riešiteľmi informatickej súťaže iBOBOR sa stali: (sprava) Viktória Baňárová (3. roč.), Beatka Hanusová (3. roč.), Oliver Valent (4.roč.) a Michal Mišík (4. roč.). Srdečne blahoželáme!

Čo sa stalo v obci Pyskaté Opýtance?

Dnes ráno videli obyvatelia na lúke zranenú kozu. Pyšný zajačik pribehol ako prvý. Zistil, že koza má poranený pyštek. Pomohol jej a koza mu vraví: Si dobrý kamarát, vôbec nie si pyšný.

Marek Hodža, 3. ročník

Na rozkvitnutej lúke sa pásla koza. Všade navôkol lietali včely a občas prebehol nejaký pyšný zajačik. Ako sa koza napchávala trávou, do jej kozieho pysku ju uštipla jedna usilovná včielka. Zrazu bolo všade počuť iba kozí plač. Plač počula aj zapýrená princezná z neďalekého zámku. Zľakla sa a z džbánu, ktorý držala v ruke odlomila pyštek. Poranený kozí pyštek sa uplakanej koze zahojil za pár dní a princezná pyštek na džbáne zalepila.

Klaudia Brziaková, 3. ročník

V obci Pyskaté Opýtance bol veľký záмок, kde bývala Zapýrená princezná. Volala sa Zuzka. Raz išla Zuzka do lesa, keď tam zbadala pyšného zajačika, ako držal v papulke odlomený pyštek z džbána. Zuzka zobrala zajačikovi odlomený pyštek z papulky a povedala mu: Milý zajko, pôjdeš so mnou do môjho zámku? Zajačik pokojne zakýval hlavou. Cestou zbadali kozu s poranením pyskom. Ošetrili ju a zobrali so sebou.

Viki Baňárová, 3. ročník

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden chlapec, ktorý žil v obci Pyskaté Opýtance. Ten chlapec sa volal Rišo. Doma mal kozu. Raz sa stalo, že koza mala poranený pyštek. Keď to uvidel Rišo, hneď volal zverolekára. Zverolekár ošetril kozí pysk. Nakoniec všetko dobre dopadlo.

Miško Bardy, 3. ročník

Snehuličik čierne oči máš,
kdeže sa ty tam pozeráš?
Pozerám sa na domček,
vedľa neho mladý stromček.
Stojím tu tak sám,
o radosť sa postarám.
Snehuličik tíško zvoní,
pekne sa on deťom ukloní.
Cingi lingi bom, bom, bom,
unavený ja už som.

Martinko Bačík, 2. ročník

13. november Medzinárodný deň nevidiacich (ako ho vnímajú žiaci 3. ročníka)

Biela palička

Je pol ôsmej ráno. Tretiak Ivan zaspal do školy. Rýchlo sa obliekol. Ani si nevšimol, že mal košelu naopak. Pri raňajkách vylial na stôl čaj, ktorý mu mamička pripravila. Rýchlo zabuchol dvere a rezkým krokom uháňal na autobusovú zastávku. Všetci sa okolo ponáhľali a prekážali mu v rannom behu. Len starček s bielou palicou opatrne kráča po chodníku. Ivan prebehol popri ňom ako blesk, pretože autobus práve prichádzal na zastávku. Ani si nevšimol, že nechtiac sotil do starčeka. Starčekovi vypadla palička z rúk a kotúľala sa do cesty. Uponáhľaný Ivan už nastupuje do autobusu, keď zbadá, ako starček bezradne hľadá svoju spadnutú paličku. Vtom si uvedomí, že to bol on, kto starčekovi vyrazil palicu z ruky. Cíti sa tak previnilo, až zabudne, že sa ponáhľal do školy, v ktorej ho čaká výčitka pána učiteľa, pretože opäť príde neskoro. Vystúpi z autobusu a ...

...podá starčekovi paličku. Ospravedlnil sa mu, že mu vyrazil palicu z ruky. Starček sa naňho milo usmial a ospravedlnenie prijal. Ivan starčeka previedol cez cestu a rozlúčili sa. Do školy prišiel Ivan neskoro, ale nemal výčitky kvôli starčekovi. Ospravedlnil sa a porozprával, čo sa mu prihodilo. Pán učiteľ mu neskorý príchod do školy odpustil.

príbeh dokončila Natália Kráľová

...Vystúpi z autobusu a ...

...beží po starčekovu paličku. Zdvihne ju a ospravedlní sa: „Prepáčte, nechcel som.“ Starček odpovedal: „Nevadí. Ďakujem ti veľmi pekne.“ Ivan si všimol, že omeškal autobus a zakričal: „Ó nie, čo budem teraz robiť?“. Starček mu pokojne povedal: „Neboj sa, neomeškal si ho.“ vtedy Ivan zistil, že starček je čarodajník.

príbeh dokončila Ela Mária Gejdoš

Vianočná výzdoba
našej školy

Najkrajšie Vianoce

Vianoce najradšej trávim s rodinou u mojej babky a dedka. Aj keď žijú na rovine, a nie sú tam žiadne veľké kopce, ba dokonca tam v zime nebýva veľa snehu, babka a dedko dokážu vyčarovať tie najkrajšie a najúžasnejšie Vianoce.

+

Dedko každý rok kúpi kapra. Ten potom pár dní pláva vo vani, a nikto z nás sa vtedy nemôže vo vani okúpať. Po dvoch dňoch sa dedko konečne odhodlá kapra zabiť. Teda, najprv to vyzerá, že to bude jednoduché, ale keď sa dedko k vani priblíži, kapor mu stále uniká a kľže, potom sa prešmykne z vane na dlážku a dedko ho hľadá pod vaňou, pod umývadlom a šmýka sa po celej kúpeľni. Potom, keď už ho dedko chytí, vždy je mu neprijemné kapra zabiť a má v očiach slzy.

+

Babka zatiaľ pečie rôzne perníčky a koláčiky. Tie rozvoňajú vianočným korením celý dom a večer pred Vianocami nás tá vôňa príjemne uspáva.

+

Keď nastane Štedrý deň, u babky a dedka nastáva najväčší chaos, pretože si obaja myslia, že toho musia ešte veľa urobiť a stihnúť, a tak dedko leští nábytok, babka upratuje na dvore, dovára kapustnicu, v strese zabudne kde má oblátky...

+

Ale je to ten najkrajší chaos na svete, pretože keď sa na večernej oblohe objaví prvá hviezda, dom je vyupratovaný, vyzdobený, vysvietený a vonia láskou. Zasadneme k Štedrovečernému stolu a po modlitbe a svetle sviečok si vychutnáme oblátky s medom a jabĺčkami a kapra so zemiakovým šalátom.

+

Po večeri si vždy posadáme k rozžiarenému vianočnému stromčeku a dedko robí za oknom na dvore pre mňa rôzne prskavkové kúzla. Dokáže prskavkou vo vzduchu dokonca nakresliť srdiečko!

+

Konečne prichádza tá chvíľa, na ktorú čakám minimálne od Mikuláša. Čo budem mať pod stromčekom? Bude tam všetko, čo som si priala? Nezabudli na nič? Bude tam aj niečo navyše? Áno, vždy si tam nájdem krásne hračky, oblečenie, knižky a veci od výmyslu sveta.

+

Takto vyzerajú Vianoce u mojej babky a nevymenila by som ich za nič na svete, ale prísť ohovála som sa sem, do Závažnej Poruby, a keďže tieto Vianoce budú moje prvé v tomto dome, v tejto dedine, v tejto časti Slovenska, dúfam, že budú opäť tými najkrajšími Vianocami v mojom živote.

Bebetka Hanusová, 3.ročník

Úspešná druháčka

Sekcia krízového riadenia MV SR vyhlásila 4. ročník výtvarnej súťaže „Ochránarik čísla tiesňového volania 112 a civilnej ochrany“. Oslovenou skupinou boli žiaci materských škôl, základných škôl I. a II. stupňa, základných umeleckých škôl, špeciálnych škôl a detských domovov vo všetkých okresoch Slovenska. Téma: „Záchranár civilnej ochrany — môj kamarát“. Naša škola sa pod vedením Mgr. Olgy Dzúrovej do tejto súťaže zapojila a veľmi úspešne. Žiačka druhého ročníka Katarína Mlynčeková získala druhé miesto v okrese a zúčastnila sa slávnostného vyhodnotenia, ktoré sa uskutočnilo v Lip tovskom Mikuláši na pôde Okresného úradu. Ocenenia odovzdali za vyhlasovateľa riaditeľka Sekcia krízového riadenia Ministerstva vnútra SR, štátny tajomník Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky Ing. R. Urbanovič, za organizátora Mgr. Marta Kollarová, vedúca odboru krízového riadenia Okresného úradu Liptovský Mikuláš. Ocenených prišli podporiť starostovia obcí, riaditelia škôl i rodičia. Za všetkých našej Katarínke gratulujeme!

Mgr. Mária Boltižiarová

6. december v ZŠ MR bol skvelý

Šiesty december sa v našej škole niesol v atmosfére tvorivého učenia, rozžiarených detských očí plných očakávania a radosti. Už od rána panovala sviatočná nálada a tá sa niesla celou školou. Jej vyvrcholením bola návšteva Mikuláša s Anjeličkom. Priniesli plný kôš balíčkov. Za nimi sa prikradol Čert, vo vrecku mal nachystané uhlie, ale nemal ním koho obdarovať. Deti boli poslušné, usmiate a prekypovali nedočkavosťou predviesť program zložený z piesní, básní a riekani. Všetci sme sa potešili a výsledkom bol skvelo prežitý deň.

Mikuláš

Je to veľmi pekné, že po Dedovi Morozovi a Santa Clausovi prišiel do Poruby Mikuláš aký má byť - v dlhom rúchu a s anjelom a čertom. Pamätám si časy, keď sme sa stretli všetky deti z Poruby v kultúrnom dome spolu s rodičmi a tam nám Mikuláš rozdával darčeky adresované priamo na meno (ktoré predtým doniesli rodičia, známi i neznámi darcovia). Bolo tam smiechu i prekvapenie, pretože sa občas v balíčku našli nielen sladkosti, ale aj popol, uhlie a pod. Ale zábava bola veľká a spomienky na celý život.

Elena Chovanová

Hra s vybranými slovami

SYN

Môj syn kričí, keď had syčí.
Doktorka kričí, keď syn syčí.

M. Kráľová, 4. ročník

SYSEL

Tučný, hnedý, pekný syseľ,
ten má často dobrú myseľ.
V zemi on rád diery rýpe,
pod zemou si červy sype.

N. Gregušková, 4. ročník

SÝKORKA

Sýkorka má choré krídlo,
preto opustila svoje sídlo.
Len doktorka do nej kričí,
že jej sila sa tým zničí.

A. Agnetová, 4. ročník

PÍLA A SYN

Keď môj otec píli,
nemá veľa sily.
Píla hlasno syčí
a môj syn kričí.

M. Mišík, 4. ročník

• **Klárka Kováčová, 1. ročník**

LIPTOVSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s.

Merač na meranie množstva dodávanej vody je súčasťou, resp. podmienkou, každej vodovodnej prípojky k verejnému vodovodu. Liptovská vodárenská spoločnosť (LVS), a. s., Liptovský Mikuláš prevádzkuje vyše päťsto kilometrov dlhú vodovodnú sieť, na ktorú je napojených takmer 14-tisíc vodovodných prípojok a teda aj rovnaký počet vodomero. Ako sa starať o vodomery, aby v poriadku fungovali aj cez zimu?

Zima je približne v polovici a možno už niektorí odberatelia vody z LVS mali problém so zamrznutým vodomermom. Ako treba postupovať, aby k takým situáciám nedochádzalo.

„Vodomery musia spĺňať kritériá podľa zákona a tiež musia byť podľa normy aj osadené. Vodomery sa umiestňujú do vodomernej šachty. Majitelia nehnuteľností by si mali v prvom rade vybudovať vodomernú šachtu v súlade s normou, pričom treba zohľadniť aj požiadavky pre „liptovský región“, informoval Ing. Pavol Danek, vedúci hospodárskeho strediska vodovodov LVS.

Pripomenul, že najdôležitejšia je hĺbka šachty. „Vodomery sa má v našich klimatických podmienkach nachádzať minimálne 1,5 metra pod terénom. Takú hĺbku je potrebné dodržať, pretože, lebo v Liptove potiaľ pôda zamrzá.“ Šachta musí byť podľa slov P. Daneka vodotesná, aby sa do nej nedostala podzemná ani povrchová voda. Odberatelia by si mali uvedomiť, že vodomery sú zariadenie, v ktorom je nepretržite voda.

„Aj keď je vodomerná šachta vybudovaná v zmysle normy a dostatočnej hĺbky, môže dôjsť k zamrznutiu vodomeru, keď majiteľ nevenuje dostatočnú pozornosť starostlivosti o šachtu. Preto by si mali ľudia nielen pred prvými mrazmi skontrolovať v akom stave majú vodomernú šachtu, či je na nej zakrytý poklop, či je suchá a podobne,“ pripomenul Pavol Danek.

Najväčšiu chybu robia odberatelia, ktorí neobývajú domy celoročne a na zimu odstavia dom od vody.

„Vtedy ostane voda vo vodomere bez pohybu a ľahšie dochádza k jeho zamrznutiu. V takom prípade odporúčam v šachte odborne zaizolovať tepelnou izoláciou či už poklop alebo samotné potrubie a vodomery. Najlepšou prevenciou je však mať vodomernú šachtu vybudovanú v súlade s platnými normami,“ uzavrel P. Danek.

Zamestnancom LVS je každý odberateľ povinný v súlade so zákonom 442/2002 umožniť prístup k vodomermu. Ak nie je v čase odpočtu prítomný, je potrebné vyplniť formulár o stave vodomeru a poslať ho do vodárne. Ak informáciu o stave vodomeru vodárne nedostanú do piatich dní od doručenia odpočtového lístka, LVS stanoví a vyfakturuje spotrebu vody priemerom podľa platných predpisov.

Mgr. Eva Petranová, LVS a.s., Lipt. Mikuláš

Predišli nás do večnosti

*Neplačte,
že som odišla,
ten klud a mier
mi prajte,
len v srdci
večnú pamiatku
si na mňa zachovajte.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 17. októbra 2016 vo veku 76 rokov opustila naša drahá mama, stará mama a krstná mama

**Martuška Medľová
rod. Jurášová**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou bola v piatok 21. októbra 2016 o 15.00 hodine v Dome smútku v Závažnej Porube.

Syn Miroslav, dcéra Danká, vnučky Mirka a Svetlanka, krstné deti Ivetka, Katka, Evka, Janko a Alenka s rodinami a ostatná smútiaca rodina vyjadrujú slová poďakovania za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke.

+ + +

*Lúčim sa s Vami,
moji milí,
ruky stisk
už Vám nemôžem dať.
Srdce mi dotýklo,
odišli sily,
lúčim sa s každým,
kto mal ma rád.*

S hlbokým zármutkom v srdci oznamujeme rodine, všetkým priateľom a známym, že nás dňa 20. októbra 2016 vo veku 50 rokov navždy opustil

Ing. Ľubomír Lauko

Posledná rozlúčka s naším drahým zosnulým bola v nedeľu 23. októbra 2016 podľa obradov Evanjelickej cirkvi v Dome smútku v Závažnej Porube. Nech odpočíva v pokoji.

Smútiaca rodina ďakuje za všetky kondolencie, kvetinné dary i účasť na poslednej rozlúčke.

*Žila tiško, skromne, nevinné,
odišla tak, ako odíde svetlo,
keď príde noc a deň sa pominie.*

V hlbokom zármutku oznamujeme, že nás dňa 7. novembra 2016 vo veku 93 rokov opustila naša drahá mama, stará mama a prastará mama

**Anna Mikulášová
rod. Mikulášová**

Posledná rozlúčka s našou drahou zosnulou sa konala v stredu 9. novembra 2016.

Zarmútené deti, vnúčatá a pravnúčatá ďakujú za všetky prejavy sústrasti, kvetinné dary i účasť na pohrebe.

+ + +

*Boli sme dva.
Dvaja na všetko –
na lásku, na život,
na boj i bolesť
i na hodiny šťastia.
Dvaja na výhry i prehry,
na život a na smrť...dvaja.
Karel Čapek*

S hlbokým žiaľom oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás dňa 1. decembra 2016 navždy spolu opustili naši milovaní

**Ing. Danuša Tegelhoffová
rodená Niňajová
vo veku 64 rokov
Ing. Viktor Tegelhoff
vo veku 66 rokov**

Posledná rozlúčka s drahými zosnulými bola v pondelok 5. decembra 2016 o 13.15 hodine v obradnej sieni krematória v Bratislave. Smútiaca rodina

Až za hrob

<i>Choroba, bolesť, beznádej.</i>	<i>V tú noc láska, tá jej sila, smrti deliť prekazila.</i>
<i>Celý život vedľa nej ako teraz, smrti v tvár.</i>	<i>Už sú v inej dimenzii. Už ich životie nebolí.</i>
<i>„Ak už zomriem, Bože, daj, otvor pre dvoch bránu neba, nech sme spolu šťastní tam.“</i>	<i>Blízko k sebe, k Dušanovi. Už tu nie sú. Už len boli.</i>

Touto básničkou sa v mene svojom, ale aj v mene Dankiných spolužiakov zo Závažnej Poruby lúčim s ňou aj s jej manželom. Rodine vyjadrujeme našu úprimnú sústrasť.

Katarína Devečková

Závažná Poruba si pripomína nedožitú osemdesiatinu Imricha Vaška

Doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., mimoriadny profesor KU v Ružomberku (1936 – 2010), vysokoškolský pedagóg a literát, priateľ Rúfusovcov a obdivovateľ poézie Milana Rúfusa. Častý hosť Závažnej Poruby. Napísal knihu o živote a diele Milana Rúfusa.

Zanechal nám odkaz

Deviaty február 2010 ráno. Odišiel za svojou milovanou Zuzanou a dal jej ten najkrajší dar k narodeninám. Seba. Prvý dekan Filozofickej fakulty, spoluzakladateľ KU, doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., m. prof. KU.

A nám zanechal odkaz. Svedectvo života a pár slov, mesiac pred svojím odchodom do večnosti: „**Budú to veľmi jednoduché slová, ako je jednoduchý, hoci aj zložitý, záver života, alebo posledné dejstvo života, v ktorom sa momentálne nachádzam. Prechádzam krížovú cestu. Všetci si ju musíme prejsť sami. Prežiť sami.**“

Hľadač výšin.

Miloval hory pre ich majestátosť a vždy si radšej volil výšiny pred nížinou. Aj preto, že pri pohľade na nebotyčné štíty, je kam „oko oprieť.“

„**Rovina, nížina a najmä majestát, more. Ale mňa lákali vždy výšiny. Napokon, aj kríž, ktorý je našou spásou, je na Kalvárii.**“

Vážil si stretnutie s každým človekom. Bez rozdielu. Nezabudnuteľné rozhovory na chodbách fakulty. Vždy otvorené dvere v jeho kancelárii, kde sa svietilo dlho do noci. Nám, svojim študentom, zvykol hovoriť: „**Nechcíte vedieť všetko, život je veľké tajomstvo.**“

Bol našim priateľom i otcom. Poznal túžby srdca a neraz nás povzbudzoval ku odvahu na ceste k ich naplneniu. Vždy hovoril: „**Veľké túžby sa vždy plnia.**“ Neproste, len ďakujte!

Dar nevyčísliteľnej hodnoty. Vzácný človek. Univerzitný Ján Pavol II., nielen dekan, no predovšetkým otec, ktorý vytváral atmosféru skutočného prijatia a rodinnosti. S ním prišlo kúsok neba na zem prevtelené do pokory, otvoreného srdca a ľudskosti. V rukách držím štafetový kolík, ktorý mi odovzdal.

Pamätám sa, ako stojac v zadu pri dverách rybárpoľského kostola počas jednej slávnosti osobne vítal všetkých zúčastnených a nakoniec si sadol skromne do zadnej lavice. Vtedy mi povedal: „**Ja až posledný. Byť prvý, znamená byť posledný.**“

Boží muž, pán dekan, tento rozmer služby svojim životom naplnil. Nuž, vďaka za brázdu vyoranú.

Janka Graňáková, absolventka KU v Ružomberku

Vaško a Vašková

Stretli sme sa niekoľkokrát, vždy pri oslavách Majstra Milana Rúfusa u nás v Závažnej Porube. Tu sa dozvedel, že moje rodné priezvisko je Vašková. Postupne začal pátrať, odkiaľ pochádzal môj otec. Keď zistil, že zo Šariša, tak povedal, že musíme mať spoločných predkov. Priezvisko Vaško je totiž v Šariši veľmi rozšírené.

Každé naše nové stretnutie bolo také, akoby sme boli rodina, no zatiaľ neovorená. Bol veľmi spätý s tvorbou a životom Milana Rúfusa a vedel o ňom veľmi zaujímavé a dôverne rozprávať. Rada som ho počúvala.

Ludmila Štrkolcová, rod. Vašková

Hľadanie dobra

Pán profesor Vaško ma prekvapil niekoľkokrát.

Ten prvý, keď mi na chodbe Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku povedal: „Počkajte, prosím, chvíľu“. O chvíľu už som sedela v posluchárni s členmi krúžku M. Rúfusa. „To je tá pani, čo pozbierala spomienky rodákov. Teraz sa jej môžete pýtať na čokoľvek.“

Ten druhý, keď mi na oslavách 80. narodenín Majstra v Záv. Porube povedal: „Podte na chvíľu, chcem Vám niečo povedať. Veľa som o vás premýšľal a prišiel som k záveru, že Pán Boh má rád, uvoľnil vám ruky pre to, čo je teraz prioritou tohto národa: Zachovať posolstvo svojho proroka. Čo bolí, nech vás nemýli, poznáte tú báseň, však? Nechajte ľudí, ktorí si dláždia cestičku do pekla. Vy ste

Imrich Vaško v evanjelickom kostole v Závažnej Porube

Imrich Vaško predstavil na Štebote... nové Modlitbičky

dostali obrovský dar z neba.“

Tretíkrát na návšteve už odchádzajúceho profesora v Spišskej Kapitule ma potešilo, že nezaťažujeme a nevyčerpávame, keď sme prišli s Rúfusom ... Dve hodiny nadšene rozprával. Tie dve hodiny bol

zdravý a šťastný.

Štvrtýkrát ma prekvapil svojím odchodom. Veď som mala ešte prísť s prvotinami Rúfusa.

Tak teda prichádzam aspoň takto. So spomienkou. A s vďakou za to, čo je v našom živote a v našom školstve vzácné – s vďakou za schopnosť hľadať v inom dobro.

Dr. S. Barániová správca a kustód Domu M. Rúfusa v Záv. Porube

Silné priateľské puto spájalo Imricha Vaška s obyvateľmi Závažnej Poruby

Milí Porubania!

Som na miestach, kde sa nachádzam s vašimi vzácnymi predstaviteľmi, mojimi priateľmi: pánom starostom Baránim, pani starostkyňou a aj mojím priateľom, učiteľom Dušanom Migalom. Pozdravujem vás. Tu je Trojkráľové predpoludnie a je to aj symbolické, že sa takto stretávame práve tu. Momentálne som na Spišskej kapitule. Môj zdravotný stav pokročil natolko, že som si vyvolil toto miestko. Tu by som vedel ešte čosi napísať. Možno ešte niečo spraviť, pre nášho drahého Milanka. A teda pre všetkých nás. Keď sa tento príhovor bude vysielat, zrejme už bude pokročilejší čas. Z plného srdca si vás všetkých objímam a pozdravujem spod Braniska. Spod vrchu San Martini, Svätý vrch alebo Vrch Svätého Martina.

Vaši priatelia ma poprosili o pár slov pre vás. Budú to veľmi jednoduché slová, ako je jednoduchý, hoci aj zložitý, záver života, alebo posledné dejstvo života. v ktorom sa momentálne nachádzam. Prechádzam krížovú cestu. Všetci si ju musíme prejsť sami. Prežiť sami. Nebojte sa objatí kríž. Naučil som sa to od drahých rodičov, roľníkov. Ale zvlášť som sa to učil u Milana Rúfusa. Stále som si to uvedomoval. Už v období roku 1956, keď som maturoval, som zbadal, že vyšla akási knižočka Až dozrieme. Pre mňa vtedy vyšla jedna betlehemska hviezda. Stále rodina, stále otec, mama, dieťa, jednoducho symboly, ktoré už potom išli stále so mnou, lebo boli vo mne.

Trblietavý život ázijského tigra menom Singapur

• Autor s dievčatkou z Angkor Wat

O málo miestach vo svete sa dá hovoriť v takých superlatívoch ako o Singapúre. Toto ázijské mesto patrí medzi päť najvyspelejších miest na svete. Absolútne sa tu netoleruje korupcia, zahraničné spoločnosti tu túžia mať svoje pobočky, vysoká životná úroveň ide ruka v ruku s nadpriemernou dĺžkou ľudského života a celoročne príjemná rovníková klíma sem láka veľké množstvo turistov. Singapur je skrátka jedinečné miesto, ktoré určite stojí za to navštíviť. Popri Monaku a Vatikáne je Singapur tretí štát sveta, ktorý je republikou a mestom zároveň. Navyše, jeho rozloha nedosahuje ani polovicu rozlohy nášho okresu. Napriek tomu sa tu na malom území za niečo vyše dvoch storočí od príchodu kolonizátorov z Veľkej Británie pod vedením Sira Thomasa Samforda Rafflesa podarilo vytvoriť doslova raj pre obchod i bežný život.

Netradičné milé privítanie už na letisku

Do Singapúru prilietame v apríli zo sedemného malajského Kuala Lumpur. Tie-to mestá sú od seba vzdialené autom ani nie 5 hodín jazdy. My sme sa rozhodli pre lietadlo, lebo vynechať návštevu singapúrskeho letiska, to by bol hriech. Už počas prvých minút cítime, že sme prišli do úplne iného sveta. Letisko v Singapúre si už niekoľko rokov udržuje titul najmodernejšieho letiska sveta. Veľkolepá stavba s vlastnou botanickou záhradou,

• Panoráma moderného Singapúru s najstarším hotelom v meste Flurton a chrliacim levom

prírodným vodopádom a dažďovým pralesom, bezplatným kinom, voľne lietajúcimi motýľmi a najmodernejšími technológiami cestujúcim vyráža dych. Rovnako ako nečakané priateľské privítanie milej colníčky, ktorá mi okrem pečiatky do pasu s úsmevom poďakuje, že som sa rozhodol navštíviť jej vlasť. K tomu mi navyše ponúkne cukrík s nadpisom „Vitajte v Singapúre“. O takomto privítaní môžeme v iných ázijských štátoch iba snívať. A nielen v Ázii, ale aj v iných častiach sveta. Ochotný mladý muž nám pár krokov ďalej pomáha s rezerváciou taxíka a pripája k tomu aj oficiálne potvrdenie o platbe so svojim kontaktom ak by bol po ceste nejaký problém. V Singapúre nie som prvýkrát, ale toto mesto sa mení zo dňa na deň aj vďaka obrovskému bohatstvu, ktoré mu prináša jeho neustále silnejúci obchodný ruch.

• Hodina výtvarnej výchovy žiakov základnej školy priamo na chodníku promenády

Premena chudobnej európskej kolónie na ázijského tigra s najdrahšími autami

História Singapúru siaha do tretieho storočia nášho letopočtu, kedy bol súčasťou Malajského polostrova. Neskôr ho kolonizovali Portugalci, Holanďania, ale najväčší rozkvet zaznamenal od konca 19. storočia, kedy sa tu v takzvanej kolonizovanej Britskej Indii začal rozvíjať obchod vďaka obrovskému prístavu (dnes najväčšiemu nákladnému prístavu na svete). Príchod druhej svetovej vojny a okupácia Japonskom tento rozvoj čiastočne zastavila, ale neukončila ho. V roku 1965 sa Singapur stal nezávislým štátom britského commonwealthu a súčasťou silnej ázijskej únie ASEAN. Dostal sa medzi ázijských ekonomických tigrov a naštartoval svoju ďalšiu zlatú éru rastu moderného mesta. Najlepším zdrojom informácií sú miestni taxikári. Vedia všetko, poznajú každý kút a pomôžu sa turistom rýchlo zorientovať na novom mieste. Ten náš sa volá Anam, svoje indické korene

• Pokojný život obyvateľov arabskej štvrte Singapúru s kontrastom modernej a pôvodnej architektúry

nezapiera, ale narodil sa už v Singapúre a je na to patrične hrdý. Cestou z letiska do hotela, ktorá ubieha veľmi rýchlo sa v spleti množstva aut dozvedáme zaujímavý fakt. Ak si v Singapúre chcete kúpiť auto, musíte zaplatiť štátu daň až 1,5 násobku jeho trhovej ceny. Okrem toho potrebujete licenciu na jeho používanie, ktorá platí len 10 rokov a jej hodnota začína na úrovni v prepočte 60 tisíc EUR a viac. Napriek tomu je mesto plné áut a tie stále pribúdajú. V poslednom čase ale nepribúdajú výrazne budovy – nieže by nebolo za čo stavať, ale ako taxikár hovorí nie je už kde. Preto sa stavia v podzemí alebo vysoko nad zemou. Nie však vyššie ako 280 metrov, keďže vyššie budovy by mohli negatívne ovplyvniť prevádzku miestneho letiska. O cenách nehnuteľností sa v tomto meste ani ne bavíme, sú pre nás astronomické. Len prenájom malého bytu v širšom centre mesta stojí mesačne takmer 3 tisíc EUR. O kúpe nie je ani reči – byt sa tu dá kúpiť len ťažko. Vlastníctvo bytu je nenahraditeľné a ide o najväčší majetok, ktorý sa nepredáva. Mesto už nieto kam rozširovať, takmer všetko je zastavané, preto sú byty tak cenené.

• Dedičstvo Singapúru – pestro zdobený indický hinduistický chrám Sri Mariamman pri vstupe do Čínskej štvrte zo začiatku 19. storočia

Za fajčenie na ulici alebo odhodenie žuvačky hrozí väzenie

Po štvrtťhodine cesty taxíkom z letiska sa dostávame do úplného centra mesta. Moderná architektúra obchodných centier nadnárodných spoločností sa tu doslova miesi s historickými kolonizačnými budovami z 19. storočia. Všade je veľa upravenej zelene, verejné parky, čisté chodníky. Fajčiť je v meste na ulici zakázané, rovnako ako odhodiť na verejnosť žuvačku mimo koša. Tá by mohla pri kontakte s chodníkom zanechať stopy a znečistiť verejné priestranstvo. Nerešpektovanie zákazu môže skončiť až väzením. Môj kamarát Peter, ktorý tu žije a pracuje nám odhaľuje aj ďalšie tajomstvá Singapúru. Tvrdí, že po zotmení sa niečo čoho báť, keďže na každom kroku sú bezpečnostné kamery a kriminalita je aj bez nich v meste minimálna. Existujú tu sice aj policajti, ktorí dohliadajú na morálku v uliciach mesta, ale pôsobia viac ako informátori turistov ako strážcovia poriadku. Človek sa tu cíti úplne bezpečne možno aj preto, že už deti v škôlkach sa tu učia zásadám slušného chovania a vzájomnej tolerancie.

• Vstupná brána do arabskej štvrte Singapúru s dominantnou sultánovou mešitou v pozadí

Turistov sem priťahujú aj najmodernejšie stavby sveta

O tom, že životná úroveň v tomto štáte je vysoká, svedčí aj najväčšia obchodná ulica sveta kde sa na niekoľkých kilometroch striedajú obchody tých najdrahších a najprestížnejších svetových módných, automobilových a dizajnerských značiek. Svetlá jasných neónov občas vyrušia zvuky luxusných áut Ferrari, Aston Martin, Rolls Royce a iných. Skrátka v Singapúre to žije hlavne večer a predovšetkým na ulici Orchard Road, kde sa v tom čase zdanlivo sústreďujú všetci oby-

• Moderný symbol mesta Singapúr – najdrahší hotelový komplex sveta Marina Bay Sands, ktorý je na vrchole prepojený obrovským bazénom v tvare lode

vatelia tohto štátu. Celkovo ich tu v meste a štáte zároveň žije 5,6 milióna. Hádám najznámejšou dominantou Singapúru je časť nazývaná Marina Bay – vysvietený záliv plný pulzujúceho života, reštaurácií a zábavy. Okrem toho, že sa tu každoročne konajú preteky Formuly 1, je toto miesto známe donedávna najdrahšou stavbou sveta. Hotelom s názvom Marina Bay Sands. Ide o unikátny hotelový komplex troch veží, ktoré sú navrchu prepojené obrovským bazénom s panoramatickou vyhlídkou na celé mesto. A to nie je všetko – súčasťou tohto komplexu je aj ultra moderné nákupné centrum s vlastnými riekami v jeho vnútri po ktorých sa môžete plaviť za nákupmi malými loďkami ako poznáme z talianskych Benátok. Vždy večer sa pred týmto komplexom odohráva dych vyrážajúca šou, kde sa kombinujú prvky tanca, hudby, ohňa a filmu premietaného na vodnú záclonu striekajúcu do výšky 15 metrov. Ak by vás neoslovila takáto zábava, zabehnite si na južnú stranu hotela Marina Bay Sands. Tu nájdete botanickú záhradu plnú tých najrozmanitejších rastlín z celého sveta vrátane vyhlídkových svietiacich stromov do ktorých korún sa dostanete pohodlne výtahom. V korune jedného je dokonca aj výborná reštaurácia. Toto všetko sa v Singapúre podarilo vytvoriť za posledné desaťročia neďaleko miest, kde doteraz stoja koloniálne hotely z čias Sira Rafflesa doplnené symbolom mesta, hlavou leva chrliacou vodu do zálivu. Skrátka miesto, ktoré má v sebe všetko čo si človek ani nedokáže predstaviť a kde niekedy stráca prehľad o tom či sa nachádza v realite tohto sveta alebo na nejakej úplne inej vymyslenej planéte.

• Jedinečné záhrady Gardens by the Bay a ich gigantické koruny stromov

Skruté zákutia Singapúru ukazujú jeho čínske, indické a arabské korene

Na druhý deň ráno nám ale Singapúr ukazuje aj svoju ďalšiu podobu. Keďže tu žije množstvo etnických skupín ako Číňania, Malajci, Indovia a mnoho arabských prisťahovalcov, títo sa sústreďujú vo svojich vlastných štvrtiach. Na niekoľkých kilometroch tu zažijete atmosféru čínskych chrámových zvykov vrátane preslávenej čínskej gastronómie. Prejdete sa Malou Indiou, kde na každom kroku rozvoníava curry korenie alebo nahliadnete do dielni arabských obuvníckych majstrov. To všetko v priebehu niekoľkých minút, v štvrtiach ktoré sú len pár krokov od seba. Tu vidíte mnohokrát aj odvrátenú chudobnejšiu tvár mesta, ktorá k Singapúru patrí. Tá je ale pred turistami dobre ukrytá, mimo záujmu hlavných turistických atrakcií mesta.

• Na brehu promenády vedúcej okolo zálivu Marina Bay

Osobne ma Singapúr nadchne pri každej návšteve. Vždy je tu čo obdivovať, dokonca sa poučiť zo života, ktorý tu ľudia žijú. Vďaka úsiliu a vytrvalej práci častokrát trvajúcej aj 10 hodín denne, ale určite aj istej miere obchodného šťastia majú obyvatelia tohto štátu nadštandardný životný štýl, ktorého súčasťou sú kvalitná infraštruktúra, vyspelé fungujúce zdravotníctvo a školstvo s modernými budovami nemocníc i univerzít. Nechýba prepracovaný sociálny systém rovnako ako inovatívny model dopravy, ktorý zvyhodňuje tých čo chodia pešo alebo bicyklom. Dovolím si tvrdiť, že každý si tu príde na svoje aj keď vzhľadom na ceny to nie je pre turistu určite lacná návšteva. No na druhej strane jeden alebo dva dni v tomto meste zanechajú v človeku neopakovateľné pocity na ktoré bude veľmi dlho spomínať, tak ako na ne spomínam ja.

text i foto: Mgr. Michal Staroň

Rodina: základ šťastia a spokojnosti

Náš život je veselý, zábavný, farebný a od srdca

• Richard a Zuzana Mackovci a ich dcéry Michaela a Zuzana

Otec Richard

„Som taký, aký som. Moja rodina stojí na prvom mieste,“ predstavil seba i svoju rodinu otec Richard. Dozvedáme sa, že je vyučený automechanik. Po vojencine pracoval v odtahovej službe v Liptovskom Mikuláši, neskôr spolu s kamarátom vlastnili autodielnu. Štyri roky pracoval v Nemecku a Taliansku... Peniaze potreboval, veď prerábali dom. „Stál som ale pred veľkou dilemou. Buď zahraničie a peniaze, alebo rodina. Nebolo to ľahké. Prednosť dostala rodina a zamestnal som sa doma. Veď sme už mali dieťa. Rozhodnutie ťažké, ale správne. Nebanujem, teším sa, že fungujeme ako rodina,“ podal krátko svoju životnú dráhu. Otvárame však od údivu oči, čo všetko dokáže a stíha popri práci. Záujmy a aktivity tohto otca rodiny sú skutočne rôznorodé a veľmi pestré. „Mám rád staré autá a nové motorky. Na stretnutia nadšencov auto veteránov však chodíme všetci. Obyčajne predstavujeme rodinnú posádku a tieto akcie si všetci užívame. Cez zimu sa venujem skialpinizmu a lyžovaniu, ale nie sám. Dcéry lyžujú a my s nimi. Aj vo folklóre účinkujeme všetci. V lete sa spoločne venujeme turistike. Je pravdou, že ma oslovuje aj vysokohorská turistika, ktorú rád absolvujem so svojím dobrým kamarátom Jumbom (Petrom Jambrichom), ktorý ma zakaždým prekvapí niečím novým. V domácom cirkevnom zbore pôsobím ako presbyter, čo si tiež vyžaduje čas. A všetci sa s radosťou venujeme aj psíkovi, ktorý tvorí súčasť našej rodiny,“ dokončil

Mama Zuzana

Navštevovala elektrotechnické učilište v Liptovskom Hrádku. „Do školy som rada chodila, túžila po poznávaní sveta a tak som si rozšírila vzdelanie a získala maturitu. Ráno do roboty, večer do školy, nebolo to ľahké,“ zaspomínala. Potom prišla materská. Keď mala dcéra Miška dva aj pol roka, zamestnala sa v textilnej firme v blízkom meste. Začala robiť na páse a postupne sa vypracovala na vedúcu

skladu. Práca je to náročná. „Nepracujem len s tovarom, ale aj s ľuďmi.“ Po práci sa teším na svojich blízkych. Deti nepredstavujú len našu starosť, ale aj radosť. Ak však chceme žiť ako rodina, treba si dávať čas jeden druhému a je potrebné pestovať spoločné záujmy. Každý rok ideme na rodinnú dovolenku, spoločne chodíme do folklóru, tešíme sa na stretnutia nadšencov starých áut. Ale vždy a všade spolu... Domácnosť je vec nás všetkých. A keď mi zostane čas, prečítam si dobrú knihu a rada vyšívam“ povedala akoby jedným dychom. Je chvályhodné, že našla mieru aj medzi osobným a spoločným. Obetavo pracuje v porubskej Folklórnej skupine Poludnica. Spieva, tancuje, tvorí rekvizity, prepisuje texty piesní, a spolu s mamou kostýmuje postavy. Predstavuje ozajstného nositeľa porubských tradícií.

Dcéra Michaela

„Keď som navštevovala základnú školu v Porube, počet detí veľmi klesol. V triede bolo šesť chlapcov a ja sama. Ale spomienky na túto školu mám veľmi pekné. Starký Palko a pani učiteľka Štrkolcová ma priviedli k spevu i recitácii. Naučila som sa verejne vystupovať,“ zaspomínala Miška. V detstve sa začala venovať aj gymnastike pod odborným vedením Ivety Beťkovej, Kataríny Jambrichovej, st. i ml. i Paulínky Didekovej (Beťkovej).

„Rada som chodievala na rôzne súťaže a každé víťazstvo mi dodávalo nových síl.“ Dnes už pôsobí ako pomocná trénerka. Na starosti má bezpečnosť cvičeníek, dozerá na disciplínu, gymnastky sprevádza po súťažiach. Od šiestich rokov sa venuje zjazdovému lyžovaniu. Pravidelne sa zúčastňovala pretekov Slovenského pohára a okresných súťaží. Pôsobí aj ako inštruktorka lyžovania v lyžiarskej škole PEPE SKI. Ako sólistka účinkuje v Poludnici a spolu s mamou vedie kroniku tejto folklórnej skupiny. Študuje na zdravotníckej škole a snívá o tom, že sa bude venovať pediatrii.

• Otec s dcérou na svahoch Opaliska vo Fajke

• Rodina Macková. Vždy a všade spolu

Dcéra Zuzana

„Od prvej triedy ma učí pani učiteľka Jelínková. Pekne hrá na gitare a vo mne prebudila záujem o muziku. Učím sa hrať na harmonike. Už som mala aj koncert. Rodičia i starí rodičia sedeli v hľadisku a ja som mala veľkú trému. Ale nakoniec všetko dobre dopadlo,“ porozprávala o škole i svojich záľubách. Dozvedáme sa však, že harmonika nie je všetko.

„Len štvrtok mám voľný. V pondelok teória, v utorok výtvarná, v stredu harmonika a v piatok gymnastika. Všetko stíham len za pomoci starých rodičov.“ Priznáva, že pôvodne chcela byť zverolekárkou, teraz sa však venuje móde. So starkou Želkou z Liskovej rada kreslí a navrhuje modely a so starkou Elenkou z Poruby potom z toho niečo pekné ušijú. Uplatňuje sa aj v miestnom folklóre, venuje sa gymnastike, plávaniu, lyžovaniu... Okrem školskej práce, aktivít neúrekom. Ale všetko stíha.

Všetci spolu

A ako prežijú Vianoce? „Vianoce sú sviatky rodiny. Preto sa na ne všetci tešíme, lebo sa u nás doma každoročne celá rodina stretáva pri štedrovečernom stole. Strávime ich vedno s najbližšími. Sviatky si užívame s tými, s ktorými nám je fajn. Prájdeme si, aby boli šťastné a veselé.“ Áno. Je to rodina, z ktorej cítiť lásku, rešpekt, úctu a totálnu radosť zo života. Táto rodina ju vyžaruje na kilometer. Radi sa stretávajú so svojimi rodičmi. Rodičia pre nich znamenajú veľa a sú pre nich veľkou oporou, začo sú im veľmi, veľmi vďační. Stretávajú sa aj so svojimi priateľmi, s ktorými nevynechajú ani jednu príležitosť niečo spolu zažiť a osláviť. Všetci milujú objavovanie nových vecí. Za nápad sa vedľa spoločne nadchnúť a spoločne i rekapitulovať. Čo bolo najlepšie, čo nevyšlo a vždy je z toho veselá debata. Kde zbierajú energiu sme sa nedozvedeli. Ale z rozprávania o ich živote, práci a záľubách vyplynul tentohľa jednoduchý záver: „Návod predstavuje tajomstvo, ktoré sa nachádza v každom z nás. Netreba veľa. Len ho pohľadať a vynieť medzi ľuďi.“

text: Dušan Migaľa, foto: archív rodiny

VŠETKO pre niekoho, NIČ pre všetkých

Asi tak by sa dali slovami českého básnika Holana o tom, čo je to báseň, vidieť tohoročné DNI MILANA RÚFUSA – z pohľadu počtu divákov a poslucháčov. Hoci o formálnu účasť naozaj nejde, zdá sa, že súčasná občas až bezbrehá sloboda ide proti samotnému človeku, ak si má zachovať punc tradičnej ľudskosti.

Obrusovanie „detí chorej doby“, ako píše Rúfus, je už aj v iných súvislostiach citeľné. Nedá sa vyhnúť otázke jedného z prítomných, kde sú učelia literatúry, keď takmer na ich prah príde taká herecká a recitátorská kapacita ako Majster Sarvaš.

Odpoveď si musí dať každý sám – a upratať si v tomto predvianočnom čase vo svojich hodnotách, postojoch a názoroch, k čomu v nedeľu v kázni vyzýval pán farár Pavlík.

Samozrejme, že česť výnimkám. Ale ktože už privedie mladých, ak nie ich učiteľ? Ale možno je to len vec optiky. Veď napríklad pani Dada Klementová povedala s obdivom: „To je fajn, že v malej Závažnej Porube príde toľko ľudí, ako bolo vo veľkej Bratislave.“

Po všetkých iných stránkach podujatia štyroch dní (9. – 12. 12.) – zverejnené na stránkach Domu M. Rúfusa i obce, ale i v novinách MY-Liptov – venované

pamiatke „proroka národa“ – prekročili predpokladané očakávania.

Veríme, že Majster „tamhore“ bol s kvalitou vyznaní príbuzných duší spokojný. Veď boli nielen z rodného hniezda, ale prišli aj z Bratislavy, Košíc, Martina, Banskej Bystrice, Banskej Štiavnice. Pán kaplán Barna z Košíc, pani Janka Bernáthová-Lehotská z Autorského klubu v Banskej Štiavnici, Nikol Stankovianska z Fun rádia, Juraj Sarvaš z Akadémie umení v Banskej Bystrici a Poetického štúdia v Bratislave, skladateľka Dada Klementová z Janáčkovej akadémie muzických umení v Brne, speváčka Soňa Jány, ktorá momentálne žije vo Fínsku.

Po každom vystúpení úžasné posedenia s úžasnými ľuďmi. Chvilu, v ktorých naši hostia boli pre všetkých, nielen pre niekoho, ako to napísal básnik Holan.

Oslavy zavŕšili Varešky – tanec senioriek z Jednoty dôchodcov v Závažnej Porube. Dôstojne vyjadril názor „filozofa medziľudských vzťahov“ o tom, že hodnota ženy je v jej duši, ktorou skrášluje svet, keď dokáže všednú každodennosť premeniť na radosť a aj obyčajnú varešku na zázračný prútik.

Valaška venovaná kráľovi poetického slova Jurajovi Sarvašovi bola symbolickým naplnením odkazu nášho rodáka: z bohatstva múdrych brať a nám ostatným rozdávať. Neľutovať pritom ani cestu cez tri krajiny ako Soňa Jány.

„Videl som kedysi, ako prišla susedka k susedke s kastrolikom pod furtuškou a so slovami: Okoštujte, čo sme dnes navarili my. Dnes už to nevidím. Ale stál by som o to.“

Tým, ktorí „okoštovali“, chutilo. Organizátorov teší, že aj doslova – mamin mrežovník chutil aj samotnému predsedovi Matice slovenskej, ktorý po službách Božích navštívil Dom Milana Rúfusa. Takže ani „mamin mrežovník“ neodišiel spolu s ňou do neznáma, ani básnik od nás. Vďaka Bohu za neho.

PaedDr. Soňa Barániová
Foto: Ing. Ján Jambrich

• Anjeličku, môj strážničku, opatruj moju dušičku..

• František Barna, seminár: Teologické prvky v diele Milana Rúfusa

• Juraj Sarvaš, brilantný prednes veršov Milana Rúfusa

• Dada Klementová (klavír), Soňa Jány (spev)

• Patricia Kunkelová, hrala a recitovala verše Majstra

Dni Milana Rúfusa

PIATOK 9. 12. 2016, 17⁰⁰
zasadačka Obecného úradu
Štebet v rodnom hniezde
Otvorenie Dní MR: PAVEL BEŤKO, starosta obce
Námet, scenár, réžia: DUŠAN MIGAĽA
Host večera: JANKA BERNÁTOVÁ - LEHOTSKÁ,
PATRICIA KUNKELOVÁ

SOBOTA 10. 12. 2016, 10⁰⁰
kultúrny dom - zasadačka
Teologické prvky v diele Rúfusa
Prednáša: **FRANTIŠEK BARNA**

SOBOTA 10. 12. 2016, 15⁰⁰
kultúrny dom - sála
Zimná rozprávka
Námet, scenár, réžia: SOŇA BARÁNIOVÁ
Hostia: SOŇA JÁNY, DADA KLEMENTOVÁ,
JURAJ SARVAŠ, TK JESSY VAVRIŠOVO
Privítanie a záver: Pavel Baráni, predseda OZ
NAVEKY ZÁVAŽNÁ

NEDĚLA 11. 12. 2016, 10³⁰
evanjelický kostol
Služby Božie
Vedie: Vladimír Pavlík
Recituje: KVETOSLAVA STAROŇOVÁ

PONDELOK 12. 12. 2016, 15⁰⁰
kultúrny dom - sála
Ako u Rúfusov...
...slovo, spev, tanec, kapustnica
choreografia: ELENA CHOVANOVÁ
tancuje: Tanečná skupina Seniorka
slovom sprevádza: SOŇA BARÁNIOVÁ
(určené len pre členov JD Závažná Poruba)

ORGANIZÁTORI PODUJATIA:
Obecný úrad
OZ Naveky Závažná
Jednota dôchodcov Slovenska
Evanjelická cirkev a. v.

ANI UŽ TICHŠIE PADÁŤ NEMOŽE
AKO DNES PADÁ...
ČO TO K NÁM IDE BOŽE, PREBOŽE,
KTO NÁS TO HLADÁ?

TAJNIČKA

(Na Vianoce a v novom roku vinšujem vám nastokrát tajnička.)

•	1	I.	2	3	4	5	6	7	8	9	•	10	11	12	13	14	15	•	16
17										18								IV.	
20				II.						19									
21				22					24						26				
				23					25						27				
28			29					31					33				35		
			30					32					34				36		
37							38			40				42					44
							39			41				43					
45				46					48						50				
				47					49						51				
•	52					54						56				58			
	53					55						57				59			
60				V.															61
62				63						65					67				
				64						66					68				
69				70			72							74			76		
				71			73							75			77		
78			79					81					83						
			80					82					84						
85						86				88			90						92
						87				89			91						
•	93							95								97			
	94							96								98			
99				VI.											100				
															101				
102					103					105				107			109		111
					104					106				108			110		
112				113			115									117			
				114			116									118			
119			120				122					124							
			121				123					125							
126				127						129			131						
				128						130			132						
•	133							135							137				
	134							136							138				
139				III.															
140				141				142			143					144			

- 1 maliarske potreby
- 2 kráľ po francúzsky
- 3 chem. zn. draslíka
- 4 neostala si básn.
- 5 hovej si
- 6 Tibor dom.
- 7 označ. výrobného podniku
- 8 aké náreč.
- 9 osiatie
- 10 guľatá česky
- 11 Ōtka dom.
- 12 umelec. fotky ženského tela
- 13 podkôrne pletivo stromov, len prvé dva písmená
- 14 nepochybná pravda
- 15 zápor
- 16 najvyšší babylónsky boh
- 17 miesto ťažby štrku
- 18 surovina na výrobu porcelánu
- 19 prvý sicílsky kráľ
- 20 Teofil dom.
- 21 nad, hore v zlož. slovách prvá časť
- 22 televízny moderátor počasia
- 23 univerzitná inšpekcia
- 24 najstaršie obdobie kamennej doby
- 25 kód štátu Island
- 26 nuž, nuže, nu
- 27 čínske ženské meno
- 28 televízna lopta
- 29 pútko i zajko
- 30 kriminálne, knihy
- 31 malá lva
- 32 utajená v skrýši

- 33 africký slon
- 34 „prví ľudia „
- 35 ruská literatúra
- 36 dojnica
- 37 vytrčala zuby napíšte é
- 38 kód USA
- 39 bývalá švédska hudobná skupina
- 40 bohyňa vášne
- 41 predajný obchodík česky
- 42 nástroj pri pluhu
- 43 promočná sieň
- 44 chem. zn. amerícia
- 45 najvyššia karta
- 46 kajak bez 1.k
- 47 staročínsky filozof, pojem
- 48 vivat aj moc a
- 49 malý úver náreč.
- 50 čistiť na motory
- 51 chem. zn. titana
- 52 ŠPZ okr. Lipt. Mikuláš a Tvrdošín
- 53 hlavná tepna
- 54 váha tovaru s obalom bez jedného t
- 55 obchod s nábytkom
- 56 lopta mimo hry
- 57 produkt včiel
- 58 český hudobný skladateľ
- 59 očistil v pračke
- 60 francúzsky atol
- 61 čln na Rýne
- 62 oblok
- 63 tkanina s lesklým povrchom
- 64 plnkou koláče
- 65 Eduarda dom.

- 66 túliaci sa, milý, pozorný
- 67 pastvina
- 68 lopotil na poli
- 69 slovenský básnik
- 70 posudková komisia
- 71 idylka, sladký život
- 72 majetok v nájme
- 73 patrí Palkovi
- 74 titul doktora
- 75 štipujúci hmyz, veľká mucha
- 76 teba
- 77 viacej
- 78 ŠPZ okr. Trenčín
- 79 nesmierne sa spájaj hrub.
- 80 potreba futbalistu
- 81 švédske mužské meno
- 82 zemská príťažlivosť i ťarcha
- 83 obyvateľ Moravy
- 84 námorný lupič
- 85 mesto v Nemecku
- 86 armádny telovýchovný klub
- 87 ampér zn.
- 88 životné prostredie
- 89 opak prílivu
- 90 slovenský cyklist. reprezentant
- 91 miera rýdzosti zlata
- 92 a dato
- 93 doplnili vodou
- 94 dookola
- 95 hovoril v 3. osobe
- 96 malý nerv, malá cieva
- 97 čistiaci prášok

- 98 ad acta
- 99 stiahol z kože
- 100 označ. kyseliny
- 101 uzlové písmo Indiánov
- 102 mačka čaká mláďatá, je
- 103 vzkriesil
- 104 francúzske ženské meno
- 105 plošná miera
- 106 servus / pozdrav / slang.
- 107 pojem duše u st. Egyptanov
- 108 pochádzajúca rodom
- 109 začiatok abecedy
- 110 malý štát medzi Francúzskom a Španielskom, bez jedného r
- 111 časť ruky
- 112 pohladenie, opálenie napr. látky tkaniny
- 113 1005 rímsky
- 114 záhyb na látke, šatoch
- 115 poštári zastar.
- 116 naše knižné vydavateľstvo
- 117 orol po nemecky
- 118 2999 rímsky
- 119 lyžiarsky oddiel
- 120 Amateur Football Association
- 121 vajcová bunka, vajíčko biolog.
- 122 označenie stupňa inteligencie, múdrosti. píš fonet.
- 123 ostrov kde začas pobýval cisár Napoleon
- 124 vyprázaný chlieb s masťou
- 125 priehľadná hmota
- 126 farba na vajíčka
- 127 druh palmy
- 128 Anton
- 129 výcvikové stredisko
- 130 ŠPZ okr. Kysucké Nové Mesto
- 131 druh trištívej guľky náboja v II. svet. vojne
- 132 obyvateľ Aónie
- 133 okrúhosť
- 134 španielsky člen
- 135 sladký detský kakaov. nápoj
- 136 dobrým záver slova
- 137 časť oceánu
- 138 okej
- 139 austrálsky pštos
- 140 baňa na kameň
- 141 staroč. zámeno
- 142 čínsky droga
- 143 inak
- 144 a to je

V stĺpcoch:

- v - 3. - za taj. č. I.
- chem. zn. kyslíka

V riadkoch:

- v - 2. - v pravo od ozn. tajn. č. IV.
- Bohuš
- v - 3. - za tajn. č. II.
- Izabela
- v - 9. - za tajn. č. V.
- členský štát USA / miesto W
- napíšte V
- v - 21. - za tajn. č. III.
- pamajorán koniec slova

Pomôcky:

ATO, ACIDUM, BAAL, EPI, DUMDUM, FALDA, IOVA, KOKALOS, TAO

Znenie tajničky z minulého čísla

88: Pretože nám nie je dané dlho žiť, zanechajme po sebe dačo ako svedectvo, že sme boli na svete.

autor krížovky Pavel Staroň

ŠPORT

Praha plná zážitkov

Dňa 26.11.2016 sa naše gymnastky ŠK Závažná Poruba zúčastnili Prehliadky pódiových skladieb v Prahe. Festival bol otvorený všetkým vekovým kategóriám od najmenších až po seniorov a rôznym formám pohybu.

Tešili sme sa z milého privítania a priateľskej atmosféry,

ktorá sa niesla celou prehliadkou. Naša skladba Detská radosť sa zaradila medzi sedem ocenených skladieb.

Sme radi, že dievčatá svojím výkonom zaujali porotu a roztľieskali divákov. Dievčatá si odnášali dobrý pocit zo svojho vystúpenia a vracali sa domov plné dojmov z poznávania kultúrnych pamiatok Prahy a to vďaka Simonke a Miškovi Žabokrským, Beátke Staroňovej, ktorí sa nám venovali počas víkendov a pripravili dievčatám pestrý program. V ich spoločnosti sme si zažili veľa zábavy a strávili mnoho pekných chvíľ.

Iveta Betková,
foto: M. Macková

Poruba oslovila Prahu

V Závažnej Porube žije 1000 obyvateľov, v Prahe milión. A predsa. Malá Poruba svojim umením oslovila veľkú Prahu. Vyvoláva to pocit hrdosti a dôvod na poďakovanie za reprezentáciu: gymnastkám i trénerkám. Tiež Porubanom, čo žijú v Prahe. Veď rodákom sa vždy venujú ako rodine. Je to tak, ako napísal náš básnik: „Žiť možno kdekoľvek, no hniezdo ide s nami po celý život.“ Všetkým hodne síl, zdravia a radostiplné Vianoce.

Dušan Migala

Turistickým chodníkom: Ukrajina

Túru na Pikuj 1408 - najvyšší vrch Bukovskej poloniny v NP Sinevir začíname na obed z Belasovice. Turistický chodník vedie lesom, popri prameni rieky Latorica. Hore postupujeme chodníkom cez čučoriedkové a brusnicové polia.

Z vrcholu sa nám naskytuje hmlistý výhľad do nekonečných diaľok ukrajinských Karpát. Z Belasovice okružným chodníkom je to 18 km s prevýšením 800 m. V dedinke Belasovica po občerstvení schádzame dole na parkovisko, kde nás čaká autobus a presúvame sa do miesta ubytovania Koločava už za tmy.

Ráno po raňajkách odchádzame busom asi 20 km na koniec Sineviru. Tu začíname 26 km túru poloninou Piškoňa na Nehrovec 1709 - ako náš Veľký Kriváň v MF 1709. Prechod hrebeňom pripomína NT, alebo VE, či NF. Prvých 5-6 km vedie chodník lesnou cestou. Z hrebeňa 360° výhľad do diaľav. Kopce aj údolia sú posiate čučoriedkami a brusnicami, „pekná paša“, sú sladučké a šťavnaté. Hrebeňom cez Piškoňa Malá Gropa - Veľká Gropa - Negrovec - Gorb (Horb) - Bravinok prechádzame nad vzdialenú Koločovu. Prudké klesanie, nohy dostávajú zabráť. Príroda a okolie celou trasou panenské, okrem lesnej cesty poznačenej ťažkými lesnými strojmi. Tu okrem zberačov plovov turistu nevidno, krása. Dole normál občerstvenie.

Ráno ideme ďalej. Ráno neodmietneme ponuku, meníme pôvodne naplánovanú trasu a nastupujeme na korbu dvoch nákladných Zilov - smer Topas. To sme ani len netušili, akým terénom pôjdeme - kto nezažije neuverí, ale stroje so svojimi vodičmi to dokázali. V zdraví sme vyšli hore. Topas 1548 v NP-Karpatská biosférická rezervácia. Topas - na vrchole 150 m vysoká vyhliadková veža plynárenskej spoločnosti, donedávna oplotená, dnes zabýraná zničené. Všetade okolo je množstvo čučoriedok a brusníc, tomu sa nedá odolať, o obed máme postarané. Prechod je možný hrebeňom cez sedlo Príslop na Sihljanskij 1563. Po okolitých svahoch lozia zberači brusníc, tie priekupníci vykupujú tu v horách.

Zájazd na Ukrajinu zorganizoval predseda KST Michalovce Ivan Ballo. Z rôznych kútov Slovenska, dokonca aj skupinka z CZ sa nás zišlo 42 turistov.

Milan Janák

Futbal - jeseň 2016

A - mužstvo

Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1 OŠK Baník Strážňav	13	9	2	2	31:13	29	8	59.5
2 TJ Tatran Or. Veselý	13	8	3	2	24:13	27	6	60.25
3 FK Slávia Staškov	13	7	3	3	38:26	24	3	69
4 ŠK Tvrdošín	13	6	2	5	34:19	20	-1	70.5
5 TJ Druž. Belá - Dulice	13	6	2	5	34:25	20	2	65.75
6 ŠK Závažná Poruba	13	6	1	6	20:20	19	-2	70.07
7 FK Slovan Trstená	13	5	3	5	28:26	18	-3	59.5
8 TJ Jednota Bánová	13	4	5	4	30:26	17	-1	65.25
9 ŠK Dynamo Diviaky	13	5	1	7	21:29	16	-2	65
10 MFK Dolný Kubín	13	4	3	6	20:20	15	-3	67.07
11 OŠK Rosina	13	4	2	7	21:36	14	-4	69
12 ŠK Turč. Štiavnička	13	4	2	7	21:41	14	-4	57
13 MŠK Kys. N. Mesto	13	3	4	6	18:28	13	-8	68.25
14 MFK Bytča	13	2	3	8	22:40	9	-9	63

Dorast

Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1 MFK Dolný Kubín	13	13	0	0	92:10	39	18	0
2 ŠKM L. Hrádok	13	9	2	2	41:22	29	11	0
3 ŠK Olympia Bobrov	13	7	3	3	33:12	24	6	0
4 OFK Lipt. Lúžna	13	7	2	4	35:30	23	5	0
5 FK Slovan Trstená	13	7	1	5	41:29	22	1	0
6 TJ Sokol Liesek	13	7	0	6	45:42	21	0	0
7 OŠK Lisková	13	6	2	5	58:39	20	2	0
8 ŠK Dynamo Diviaky	13	4	6	3	28:27	18	-3	0
9 TJ Oravan Rabča	13	5	1	7	33:33	16	-2	0
10 TJ Tatran Chlebnice	13	3	4	6	22:40	13	-8	0
11 TJ Máj Rbk-Černová	13	3	1	9	19:45	10	-8	0
12 TJ Blatná Habovka	13	3	1	9	15:55	10	-11	0
13 TJ Družst. Or. Polh.	13	2	3	8	17:53	9	-12	0
14 ŠK Závažná Poruba	13	1	2	10	28:70	5	-13	0

Starší žiaci

Klub	Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1 MŠK FOMAT Martin B	13	13	0	0	95:14	39	18	0
2 Tatran L. Mikuláš B	13	10	1	2	58:26	31	13	0
3 TJ Sokol Liesek	13	10	1	2	33:12	31	13	0
4 FK Slovan Trstená	13	10	0	3	64:20	30	9	0
5 OŠK Lisková	13	8	2	3	39:20	26	5	0
6 TJ Roháče Zuberec	13	7	2	4	44:29	23	2	0
7 TJ Oravan Rabča	13	6	1	6	32:32	19	1	0
8 ŠK Závažná Poruba	13	5	0	8	44:52	15	-6	0
9 TJ Tatran Klin	13	5	0	8	21:36	15	-6	0
10 ŠKM L. Hrádok	13	3	3	7	19:32	12	-6	0
11 ŠK Dynamo Diviaky	13	2	4	7	23:43	10	-11	0
12 ATTACK Vrútky B	13	2	1	10	11:63	7	-8	0
13 TJ Tatran Zákamenné	13	1	1	11	15:48	4	-14	0
14 FCTJ Or. Podzámk	13	1	0	12	4:75	3	-18	0

JURsport.sk
ZÁVAŽNÁ PORUBA

JURsport Závažná Poruba Vám ponúka na zimnú sezónu 2016/2017 kvalitný servis, opravy a brúsenie lyžiarskej výstroje, požičovňu lyží, detských kompletov na sezónu alebo kurzy, požičovňu snowboardov, bežiek, sánok alebo korčúľ. Dalšie informácie nájdete na stránkach www.jursport.sk alebo na tel.č.0905 521322. Pred zimnou sezónou nás nájdete na Ul.Hlavná 260 a počas sezóny v lyž. stredisku Opalisko.

Peter Jurečka JURsport Závažná Poruba.

Nacvičovali evakuáciu lanovky

*Daj deťom sniežika,
daj bielym, bielu.
Daj radosť radosti,
daj nám ju celú!*
M. Rúfus

OTVÁRAME
16.12.2016

Lyžovačkou za 1 €

Lanovka

Každoročnou súčasťou prípravy na zimnú sezónu je aj nácvik evakuácie cestujúcich z lanovej dráhy. V zmysle platných zákonov musia byť pasažieri na lanovke evakuovaní do 3 hodín.

12. novembra 2016 na Opalisku v Závažnej Porube vykonali pracovníci cvičnú záchrannú akciu v spolupráci s inštruktormi a členmi Horskej záchrannej služby.

V zmysle predpisov členovia HZS sa zúčastnia prípadnej evakuácie cestujúcich, preto je nutné spoločne s pracovníkmi obsluhy lanovky akciu zodpovedne nacvičiť a skoordinať spoluprácu. Veríme, že všetko ostane len pri nácviku a „naostro“ sa akcia nebude musieť konať. No pripravení musíme byť.

Peter Lovás – vedúci prevádzky

Gymteam

Telocvičňa v Závažnej Porube sa stala v sobotu 19. novembra 2016 miestom klubovej súťaže gymnastických družstiev dievčat. Na 16. ročníku Gymteamu si sily zmerali gymnastky zo Spišskej Novej Vsi a zo Závažnej Poruby. Súťažilo sa v troch disciplínach: akrobacia, trampolína a prostné. Výkony hodnotila odborná porota. Porubské gymnastky v kategórii junior získali zlatú medailu a mladšie žiačky striebro. Atmosféru podujatia dotvárala početná kulisa rodičov a priaznivcov tohto športu. Pod úspechy porubských gymnastiek sa podpísali trénerky Paulína Dideková a Iva Beťková. Účastníkov pozdravil aj starosta Ing. Pavel Beťko a súťažiacim i organizátorom odovzdal malý darček ako prejav uznania a vďaky.

text i foto: Dušan Migala

*Pokojné a šťastné Vianoce,
veľa lásky, spokojnosti,
sily a dobrého zdravia
v roku nastávajúcom.*

Redakcia Porubských novín

Prezentovali výsledky driny na tréningoch

